

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Ekonomické a právní aspekty bankovní unie EU

Vypracovala: Bc. Hana Jechová

Vedoucí práce: Ing. Martina Krásnická

České Budějovice 2016

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Hana JECHOVÁ**

Osobní číslo: **E14647**

Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Řízení a ekonomika podniku**

Název tématu: **Ekonomické a právní aspekty bankovní unie EU**

Zadávací katedra: **Katedra práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je zhodnotit dopady případného vstupu ČR do bankovní unie EU.

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Metodika
3. Přehled řešené problematiky:
  - a) vývoj bankovní unie EU
  - b) systematizace současné unijní právní úpravy v oblasti bankovní unie
4. Praktická část
5. Výsledky a jejich diskuse
6. Závěr

Summary + Keywords v AJ

Seznam literatury

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam příloh

Přílohy

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 60 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

Baldwin, R., & Wyplosz, Ch. (2013). *Ekonomie evropské integrace (4th ed.)*. Praha: Grada.

Česká národní banka. (2013). *Bankovní unie a ČR*. Retrieved from: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/hampl.20130404_lipnice.pdf

European Commission. (2014). *Bankovní unie: Obnovení finanční stability v eurozóně*. Retrieved from: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-294_cs.htm

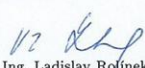
European Central Bank. (2014). *Single Supervisory Mechanism*. Retrieved from: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/thessm/html/index.en.html>

European Banking Authority. (2014). *The Single Rulebook*. Retrieved from: <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/single-rulebook>

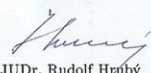
Klaus, V. (2013). *Česká republika na rozcestí: čas rozhodnutí*. Praha: Fragment.
Ministerstvo financí ČR. (2014). *Bankovní unie*. Retrieved from: <http://www.zavedenieura.cz/cs/dokumenty/pravni-predpisy/sekundarni-pravo-eu/bankovni-unie>

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Martina Krásnická**
Katedra práva

Datum zadání diplomové práce: **5. ledna 2015**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 22. ledna 2016

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15. 4. 2016

.....

Bc. Hana Jechová

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Martině Krásnické za její cenné rady, připomínky, pozitivní přístup a čas, který mi věnovala v průběhu psaní práce.

Obsah

1 Úvod	3
2 Literární rešerše	4
2. 1 Příčina vzniku bankovní unie	4
2. 2 Pilíře bankovní unie	7
2. 2. 1 Jednotný mechanismus dohledu (SSM).....	8
2. 2. 2 Jednotný evropský restructuralizační systém a Jednotný mechanismus pro řešení krizí (SRM)	9
2. 2. 3 Jednotná evropská regulatorní pravidla pro banky	11
2. 2. 4 Společný systém pojištění vkladů	13
2. 2. 5 Evropský stabilizační mechanismus	14
2. 3 Orgány spjaté s bankovní unií	15
2. 3. 1 Evropská centrální banka	15
2. 3. 2 Evropský systém dohledu nad finančním trhem (ESFS)	16
2. 4 Systematizace současné unijní právní úpravy v oblasti bankovní unie	19
2. 5 Kritika bankovní unie	21
2. 6 Postoj členských zemí k zapojení do bankovní unie	22
3 Metodika	26
4 Praktická část	29
4. 1 Potenciální výhody a nevýhody vstupu do bankovní unie.....	29
4. 2 Dopady připojení ČR do bankovní unie	30
4. 2. 1 Obecná východiska zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy.....	30
4. 2. 2 Charakteristika českého bankovního sektoru.....	31
4. 2. 3 Výsledky zátěžových testů.....	38
4. 2. 4 Skutečnosti spojené s připojením České republiky k bankovní unii	39
4. 2. 5 Posouzení dopadů vstupu ČR do bankovní unie	48
4. 3 Dopady připojení k bankovní unii pro Slovensko	50
4. 3. 1 Charakteristika slovenského bankovního sektoru	50
4. 3. 2 Výsledky zátěžových testů ECB	53
4. 3. 3 Dopady vstupu do bankovní unie	54
4. 4 Porovnání českého a slovenského bankovního sektoru	61
4. 5 Celkový vliv bankovní unie na ČR a SR.....	63
4. 6 Postoj Dánska k připojení k bankovní unii	64
4. 6. 1 Výsledky voleb do parlamentu v červnu 2015.....	65

5 Závěr.....	66
I. Summary.....	68
II. Seznam použitých zdrojů	69
Legislativa	69
Ostatní zdroje.....	70
III. Seznam obrázků, tabulek a grafů	77

1 Úvod

Bankovní unie patří v současnosti mezi nejvýznamnější projekty Evropské unie. Je to téma, jež je řešeno jak na úrovni unijní, tak i na úrovni jednotlivých členských států. Pro samotnou Evropskou unii představuje bankovní unie způsob, jak zabránit vzniku dalších dluhových krizí a z toho vyplývajících problémů. Některé členské státy tento projekt pojmají jako možnost pro zlepšení a hlavně stabilizaci svých bankovních systémů, jiné země k němu naopak přistupují skeptičtěji s řadou připomínek.

Jedná se o velmi rozsáhlý projekt, který dosud není dokončen. V současné době není ani známo, kolik členských zemí se do projektu nakonec zapojí. Země s dobrovolným členstvím neustále zvažují, jaké výhody či nevýhody jim bankovní unie přinese. Je tedy zřejmé, že dokončení a harmonizace projektu potrvá ještě nějakou dobu.

A ačkoli v médiích lze nalézt velké množství informací či článků a s tím souvisejících názorů, vysvětlení či kritik k této problematice, pro mnoho osob zůstává relativně nový termín bankovní unie pouhým abstraktním pojmem, pod jehož významem si nedokážou nic bližšího představit.

Cílem této diplomové práce je především seznámit její čtenáře s projektem bankovní unie Evropské unie jako celkem. Čtenář získá informace o tom, proč celý projekt vznikl, na jakých pilířích je postaven, o jakou legislativu se opírá a kdo je zodpovědný za vykonávání jednotlivých činností, které souvisí s fungováním bankovní unie.

V praktické části je poté zkoumáno, jaký dopad by mělo zapojení do bankovní unie pro Českou republiku v komparaci s tím, jaký je skutečný dopad připojení Slovenska do bankovní unie.

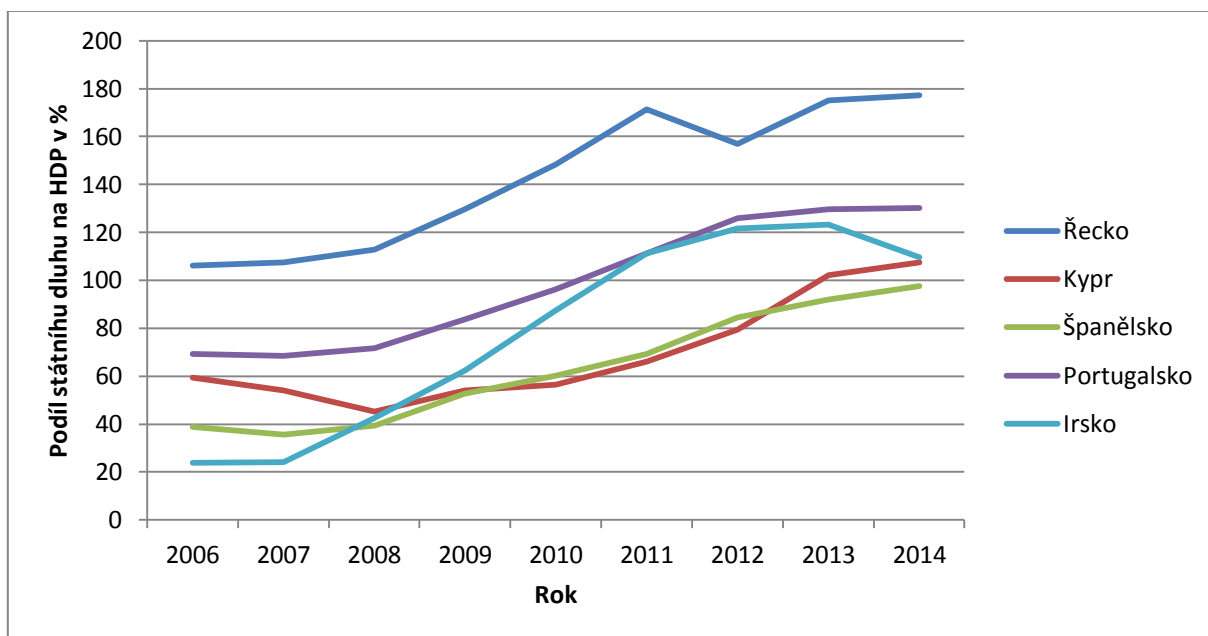
2 Literární rešerše

2.1 Příčina vzniku bankovní unie

V roce 2008 vypukla ve Spojených státech amerických finanční krize. Tato krize byla důsledkem předcházejících problémů na americkém hypotečním trhu. Do vážných problémů se tehdy dostala celá řada hypotečních bank jako například Federal National Mortgage Association nebo Federal Home Loan Mortgage Corporation. Bankrot hypotečního trhu představoval začátek krize, během níž došlo ke krachu celé řady významných finančních institucí, mj. jedné z největších amerických spořitelen – Washington Mutual. (Pololánik, 2008)

Tato finanční krize se poté velmi rychle rozšířila a vyvinula v dluhovou krizi a postihla nejen země samotné eurozóny, ale prakticky celé Evropy. (Fighiroae, 2015) První zemí eurozóny zasaženou dluhovou krizí se stalo na přelomu roku 2009 a 2010 Řecko, které v letech 2010 až 2013 následovaly dále Irsko, Španělsko, Portugalsko a Kypr. Graf 1 zobrazuje vývoj procentního podílu státního dluhu na hrubém domácím produktu v letech 2006 až 2014 v těchto 5 uvedených zemích. (Krise eurozóny: současný stav a perspektivy, 2013)

Graf 1: Vývoj podílu státního dluhu na HDP v letech 2006 až 2014 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Eurostat: Öffentlicher Bruttoschuldenstand, 2015)

Současný guvernér České národní banky Miroslav Singer v rámci 129. Žofínského fóra uvedl jako příčiny dluhové krize 3 oblasti:

- Strukturální nesourodost eurozóny
- Institucionální rámec a pravidla fungování unie
- Fiskální vývoj – jak před krizí, tak i v průběhu krize

Singer považuje krizi eurozóny za dlouhodobou a uvádí, že dluhová krize je způsobena především nedisciplinovaností jednotlivých zemí ve fiskální oblasti ještě před vypuknutím samotné krize. (Singer, 2012)

Ne všichni autoři se však shodují na tom, že dluhová krize byla zapříčiněna bankovní krizí a po ní následující recesí. Toto přesvědčení bere v úvahu vysoké státní zadlužení, tedy fiskální nedisciplínu. *„S tímto názorem je nutno polemizovat především proto, že tato příčina může vysvětlit vznik dluhové krize pouze v Řecku. Další země měly předkrizové veřejné finance v pořádku.“* (Dvořák, Pilař, & Režná, 2011)

V období dluhové krize rychle rostl počet otázek týkajících se existence eura i samotné Evropské unie. Opatření, přijatá evropskými lídry za účelem zabránění dalším negativním efektům a v konečném důsledku i kolapsu celého bankovního systému, byla mnohými diskutována i kritizována.

Skutečnost, že se problém jediné finanční instituce může velice rychle rozšířit na další a ovlivnit tak nejen vkladatele či investory, ale též celou ekonomiku, představuje reálnou hrozbu pro celý finanční systém EU. Krize zdůraznila vzájemnou propojenost mezi členskými státy a dala podnět k zahájení otázky hlubší integrace. Z předpokladu náchylnosti bankovního systému k takovýmto šokům se EU a její členské státy zaměřily právě na posílení dohledu v této oblasti.

Jako možné řešení tohoto problému bylo určeno vybudování bankovní unie, jež by měla zabránit případným budoucím krizím a rovněž posílit eurozónu. (Figihroae, 2015)

Na vytvoření bankovní unie se dohodli předsedové a hlavy států v červnu 2012. Smyslem bankovní unie mělo být uplatnění celounijních bankovních pravidel v celé eurozóně a případně i ostatních členských státech EU, pokud se k bankovní unii rozhodnou připojit. Ve své podstatě tak bankovní unie představuje poslední krok hospodářské a měnové unie.

Bankovní unie by měla také vyřešit bludný kruh mezi bankami a vnitrostátními financemi. V okamžiku prohlubování krize potřebují banky pomoc státu. Pokud se stát rozhodne pomoci, dochází ke zhoršení fiskální situace, která se následně projeví ve stoupajících nákladech na refinancování a vyšších úrocích dluhopisů. Tento fakt se poté promítne do slabší bilance bank, což vyvolá další prohloubení krize. Bludný kruh znázorňuje obrázek 1.

Obrázek 1: Bludný kruh mezi bankami a vnitrostátními financemi

Zdroj: (European Commission: Press Release Database, 2015)

Z tohoto obrázku je patrné propojení mezi bankami a státem, které by právě bankovní unie měla odstranit. Jednoduše lze tedy říci, že bankovní unie představuje bezpečnější bankovní sektor v rámci eurozóny. Mezi hlavní cíle bankovní unie patří samotné předcházení krizím, včasné řešení problémů a dostatečně fungující nástroje pro případ, kdy se krizi nepodaří předejít ani zažehnat v jejím počátku. (European Commission: Press Release Database, 2015)

2. 2 Pilíře bankovní unie

Obsah tohoto ambiciózního projektu vytváří 4 zásadní reformy v oblasti bankovního sektoru, hovoří se tedy o 4 pilířích bankovní unie:

- Jednotný bankovní dohled
- Jednotné řešení bankovních problémů
- Jednotná bankovní regulace
- Jednotný systém pojištění vkladů. (Dědek, 2014)

Trochu odlišné pojmenování jednotlivých pilířů lze nalézt v dokumentu z výjezdního zasedání Výboru pro EU Senátu PČR, kde současný viceguvernér ČNB Mojmir Hampl označuje jednotlivé pilíře bankovní unie jako:

- Jednotný mechanismus dohledu
- Jednotný evropský restrukturalizační systém a mechanismus pro řešení krizí
- Jednotná evropská regulatorní pravidla pro banky
- Společný systém pojištění vkladů.

Jako pomyslný pátý pilíř je zde uváděn Evropský stabilizační mechanismus umožňující fiskální krytí a možnost přímé rekapitalizace bank. (Hampl, Bankovní unie a ČR, 2013)

Z preventivního hlediska má projekt bankovní unie snížit pravděpodobnost toho, že se významné banky stanou insolventní, což by mělo sloužit jako zabránění „efektu domina“ ve finančním sektoru. Pokud je však platební neschopnost nevyhnutelná, cílem se stává minimalizace negativních efektů takovéto události, zejména ve smyslu nákladů pro daňové poplatníky. Jakousi nápravnou ruku, umožňující chránit daňové poplatníky, představuje Jednotný mechanismus pro řešení problémů, Evropský systém pojištění vkladů a Evropský stabilizační mechanismus.

Naopak, Evropský orgán pro bankovníctví se soustředí na vytvoření jednotného souboru pravidel a maximalizaci jejich sblížení na úrovni Evropské unie. Vytvoření Evropského orgánu pro bankovníctví a Jednotného mechanismu dohledu má tedy vést k předcházení krizových situací, a to zvýšením finanční stability. Rozdíl mezi nimi je ovšem v tom, že hlavní role Jednotného mechanismu dohledu nespočívá v tvorbě pravidel na unijní úrovni, ale v každodenním dohledu nad významnými bankami v zemích eurozóny. (Dietz, 2014)

2. 2. 1 Jednotný mechanismus dohledu (SSM)

První pilíř představuje jednotný mechanismus dohledu, označovaný též zkratkou SSM podle svého anglického názvu – Single Supervisory Mechanism. Evropská centrální banka na základě tohoto mechanismu přebírá odpovědnost za dohled nad všemi bankami v eurozóně i nad bankami v ostatních členských zemích EU, které se rozhodnou k bankovní unii připojit. SSM by měl zajistit oslabení vazby mezi vnitrostátními financemi a bankami a zohledňovat rizika ohrožující finanční stabilitu. Podle profesora Thomase M. Dietze z univerzity v německém Hachenburgu lze považovat založení nadnárodního bankovního dozorcího orgánu za nejvýznamnější krok evropské integrace od zavedení eura v roce 1999.

Z ekonomického pohledu by SSM měl nejen minimalizovat omezení bankovního sektoru vyplývající z odlišných národních regulací a odlišných kontrolních požadavků, ale též zredukovat regulační arbitráže. Regulační arbitráž představuje proces, kdy se instituce či investoři pokoušejí získávat výhody z nekonzistentních finančních předpisů. Jinými slovy, odlišné zákony umožňují subjektům vstupovat do totožného či srovnatelného odvětví za rozdílných podmínek. (Skřivánek, 2001) Dále by měl SSM přispět k rychlejšímu a efektivnějšímu jednání a snížení pravděpodobnosti vzniku krize, což zvyšuje finanční stabilitu bankovního sektoru.

K odstartování projektu SSM ovšem přesvědčivé ekonomické argumenty nestačily, bylo zapotřebí též určitých politických spouštěčů. Jedním z nich byla všeobecně neefektivní spolupráce mezi jednotlivými národními úřady odpovědnými za bankovní dohled v Evropské unii v době recese. Na základě této skutečnosti vznikly Evropský systém finančního dohledu (ESFS) a Evropský orgán pro bankovníctví (EBA). Druhý významnější politický důvod představoval tlak Španělska během dluhové krize v eurozóně na získání možnosti přímé rekapitalizace svého bankovního systému pomocí Evropského stabilizačního mechanismu (ESM).

Zřízení Jednotného mechanismu dohledu a Jednotného mechanismu pro řešení problémů v druhém kroku by skutečně mělo přispět k přenesení odpovědnosti za bankovní systém a úhradu případných nákladů na evropskou úroveň. Právě toto přenesení nákladů je považováno za velmi významné, neboť daňoví poplatníci budou až na konci pomyslné kaskády, nikoli na začátku jako v případě nedávné dluhové krize. (Dietz, 2014)

Právním aktem Jednotného mechanismu dohledu je nařízení Rady č. 1024/2013 z 15. října 2013. Tímto nařízením jsou Evropské centrální bance svěřeny zvláštní úkoly ve vztahu k obezřetnému dohledu nad úvěrovými institucemi. Nařízení se odkazuje na Smlouvu o fungování Evropské unie, konkrétně na článek 127, odstavec 6 této smlouvy. Mezi úkoly svěřené Evropské centrální bance v rámci tohoto nařízení patří například vydávání a odnímání povolení k činnosti úvěrovým institucím, zajištění dodržování požadavků na úvěrové instituce v oblasti kapitálu, likvidity, podávání zpráv a zveřejňování informací v těchto oblastech a celá řada dalších úkolů.

Evropská centrální banka plní nařízením určené úkoly a zároveň odpovídá za fungování Jednotného mechanismu dohledu. Aby však v tomto ohledu mohla být úspěšná, je nezbytná spolupráce s příslušnými orgány jednotlivých států. Evropská centrální banka dále úzce spolupracuje s dalšími orgány, např. Evropským orgánem pro bankovníctví či Evropskou radou pro systémová rizika.

Nařízení č. 1024/2013 stanovilo, že Evropská centrální banka převezme úkoly v nařízení stanovené dne 4. listopadu 2014. (Nařízení Rady 1024/2013)

2. 2 Jednotný evropský restrukturalizační systém a Jednotný mechanismus pro řešení krizí (SRM)

Jednotný mechanismus pro řešení krizí představuje druhý základní kámen bankovní unie. Zkratka SRM vychází z anglického názvu – Single Regulation Mechanism. Úkolem tohoto mechanismu je vytvoření plánu pro případ, kdy dojde k bankrotu určité banky, tedy pro nejhorší možnou alternativu. Vytvořeným plánem má být zajištěno, že vzniklou situaci bude možné řešit co nejefektivněji a s minimálními náklady dopadajícími na daňové poplatníky.

Právě kvůli zajištění minimálního dopadu nákladů na daňové poplatníky v souvislosti s problémy určité úvěrové instituce bylo změněno několik předpisů. Nejvýznamnější změnu prodělala směrnice o ozdravných postupech a řešení krize úvěrových podniků a investičních podniků. (Magnus, Backman, & Power, 2015)

Tato směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. 5. 2014 se opět opírá o Smlouvu o fungování Evropské unie, konkrétně o článek 114. Mezi více než 130 odůvodněními tohoto právního aktu nechybí například skutečnost, že postupy pro řešení krize nebyly dosud v Evropské unii harmonizovány nebo že na unijní úrovni

chybí nástroje, s nimiž by bylo možné účinně zacházet s nezdravými finančními a úvěrovými institucemi. Zohledněno je samozřejmě i propojení finančních trhů členských států EU. Na základě této směrnice má členský stát povinnost určit jeden, případně více orgánů, jež budou mít pravomoc a nástroje k řešení krize. Tyto orgány budou dále spolupracovat s Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA).

Členské státy jsou povinné zajistit, aby každá instituce (s určitými výjimkami dle směrnice 2013/36/EU, články 111 a 112) vypracovala či aktualizovala svůj vlastní ozdravný plán. V tomto ozdravném plánu, který musí být minimálně jednou ročně aktualizován, si instituce stanoví opatření, jež budou přijata k nápravě finanční situace v případě jejího závažného zhoršení. Nicméně tyto plány nesmí uvažovat získání mimořádné veřejné finanční podpory. Ozdravné plány musí poté přezkoumat příslušné orgány do 6 měsíců od jejich předložení. Hodnotící orgán bude zejména posuzovat, zda je financování a kapitálové vybavení dané instituce úměrné složitosti její organizační struktury a rizikovému profilu.

Mimo těchto ozdravných plánů musí být vypracován též plán samotného řešení krize pro každou instituci. Tento plán však již nevypracovává samotná instituce, ale orgán příslušný k řešení krize. Co všechno je obsahem plánu řešení krize popisuje odstavec 7 článku 10 směrnice 2014/59/EU.

Velmi podstatnou částí směrnice je dále článek 34. Ten určuje, že v případě řešení krize nesou ztráty jako první akcionáři instituce a teprve dále věřitelé v souladu s prioritou jejich pohledávek. (Směrnice 2014/59/EU)

Nesení ztráty v první řadě akcionáři a v druhé věřiteli vyjadřuje podstatu snahy minimalizovat negativní dopady na daňové poplatníky. V případě nutnosti lze doplnit chybějící finanční prostředky z jednotného fondu pro řešení problémů SRF, jehož finanční prostředky budou pocházet z bankovního sektoru. Cílová výše tohoto fondu 55 miliard euro by měla být dosažena v roce 2023. Fond bude spravován Jednotným výborem pro řešení problémů – SRB. Výbor započal ve svém působení nezávislé agentury EU 1. 1. 2015 a jeho plné fungování je předpokládáno od roku 2016. (Magnus, Backman, & Power, 2015)

2. 2. 3 Jednotná evropská regulatorní pravidla pro banky

Jednotný soubor pravidel představuje pomyslnou páteř celé bankovní unie a regulace finančního sektoru Evropské unie. Jeho cílem je, aby finanční regulace probíhala v celé unii podle stejných předpisů a tím bylo zajištěno nenarušení jednotného trhu. Soubor tvoří právní předpisy, uplatňované na finanční instituce i produkty na unijní úrovni. Pravidla se týkají požadavků na kapitál bank, řízení bank v případě úpadku a zdokonalení systému pojištění vkladů.

Ucelený soubor pravidel zajišťující totožnou ochranu spotřebitelů a rovné podmínky pro banky v celé EU byl doporučen Evropskou radou již v roce 2009. Jedná se o poslední krok k jednotnému trhu finančních služeb. (Jednotný soubor pravidel, 2015)

Na oficiálních webových stránkách Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) je cíl jednotného souboru pravidel (The Single Rulebook) definován jako poskytnutí jednotného souboru pravidel, který musí respektovat veškeré instituce v EU. Tento soubor zajišťuje, že ve všech členských státech bude jednotně aplikován systém Basel III.

Jednotný soubor pravidel má tedy zabezpečit, že evropský bankovní systém bude:

- **Odolnější** – Systém je zaměřen na ochranná opatření v celé EU, nikoli pouze v členských státech.
- **Transparentnější** – Finanční situace jednotlivých institucí bude přehlednější a srovnatelná nejen pro evropské orgány dohledu, ale též pro investory a věřitele.
- **Efektivnější** – Jednotná pravidla přinášejí výhodu pro finanční instituce, které nemusejí řešit otázku odlišných právních předpisů v jednotlivých členských zemích.

I přesto, že Jednotný soubor pravidel je považován za klíčový, je jasné, že musí ponechávat určitou volnost jednotlivým ekonomikám v oblastech makroekonomických nástrojů z důvodu nesynchronizace hospodářských cyklů napříč zeměmi EU. Členské státy mohou uložit finančním institucím, aby držely větší množství kapitálu, než je požadováno na unijní úrovni. Kromě toho je každý členský stát zodpovědný za nastavení svého „proticyklického polštáře“ k ochraně bankovního systému vzhledem ke stavu své ekonomické situace.

Klíčovým orgánem pověřeným vybudováním Jednotného souboru pravidel je Evropský orgán pro bankovníctví (EBA). Právě tomuto orgánu bylo určeno, aby předložil závazné technické normy – BTS (Binding Technical Standards) ke směrnicím CRD a BRRD. Tyto technické normy se vždy týkají jednotné harmonizace v určité oblasti a přijímá je Evropská komise ve formě nařízení či rozhodnutí. A právě v okamžiku přijetí Evropskou komisí se stávají součástí národního práva členských států a vstupují tedy v platnost. (EBA: Single Rolebook, n. d.)

V této části práce je nutné zmínit ještě další směrnici a nařízení související s tímto pilířem bankovní unie. Jedná se o směrnici o kapitálových požadavcích (CRD) a nařízení o kapitálových požadavcích (CRR). Oba tyto dokumenty vstoupily v platnost 1. 1. 2014. Kapitálové požadavky určují, jakým minimálním množstvím kapitálu musí banka disponovat, aby mohla působit bezpečně a byla schopna se sama vyrovnat s případnou provozní ztrátou. Tyto právní akty reagují na dříve nedostatečné kapitálové požadavky, jež se nedokázaly vypořádat s vážnou krizí. Nové dokumenty tedy logicky zvyšují minimální limity. (Magnus, Backman, & Power, 2015)

Směrnice CRD nese označení 2013/36/EU. Mimo jiné stanovuje, že úvěrová instituce musí před zahájením své činnosti získat k tomu potřebné povolení, přičemž se zakazuje přijímání vkladů od veřejnosti či jiných osob a podniků. Požadavek je kladen rovněž na výši počátečního kapitálu – nesmí být nižší než 5 milionů EUR, i když zde existují určité výjimky, kdy kapitál může činit minimálně 1 milion EUR. Povolení k činnosti může být instituci odebráno příslušným orgánem dle článku 18.

Směrnice dále detailně popisuje, jaké jsou požadavky na kapitálové rezervy instituce včetně odkazu na jejich výpočet. Tyto požadavky na kapitálové rezervy jsou vícero druhu. Jedná se o bezpečnostní kapitálové rezervy, dále o proticyklické kapitálové rezervy, které však nejsou stanovovány obecně, ale konkrétně pro každou instituci. Ve směrnici jsou dále zmíněny požadavky udržování kapitálových rezerv pro krytí systémového rizika.

Pokud dojde k situaci, kdy instituce nesplňuje pro ni určený požadavek kombinace kapitálových rezerv, je její povinností vypracovat plán zachování kapitálu a předložit jej příslušnému orgánu. Přitom je na tuto povinnost stanovena poměrně krátká lhůta – 5 pracovních dnů ode dne, kdy instituce zjistila nedostatečné kapitálové rezervy,

maximálně 10 dní, pokud získá souhlas příslušného orgánu k prodloužení pětidenní lhůty. (Směrnice 2013/36/EU)

2. 2. 4 Společný systém pojištění vkladů

Sjednocený systém pojištění vkladů se zaměřuje na ochranu vkladatelů. Mezi jeho prioritní cíl patří zabránění hromadným a panikou způsobeným výběrům financí vkladateli v okamžiku, kdy finanční instituce přestane být životaschopná.

Systém zajistí, že vkladatel bude v každém členském státě vyplacen do stanovené výše v případě, že jeho banka se ocitne v úpadku a nebude tak moci disponovat se svým vkladem. Pravidla stanovují, že chráněny jsou vklady všech věřitelů, bez ohledu na to, zda se jedná o fyzické osoby či podniky, a sice do výše 100 000 eur (v některých případech týkajících se sociální oblasti a oblasti bydlení je hraniční částka vyšší). Chráněny jsou rovněž penzijní systémy malých a středních podniků a vklady veřejných orgánů do 500 000 euro.

Členem tohoto systému musí být každá banka, přičemž její povinností je hradit příspěvky podle svého rizikového profilu minimálně jedenkrát ročně. Jednoduše řečeno – čím více rizika banka podstupuje, tím vyšší je odváděný příspěvek. Příspěvky jsou poté sdružovány ve fondu a drženy v aktivech s nízkým rizikem, aby v případě nutnosti mohly být rychle k dispozici. (Systémy pojištění vkladů, 2014)

Právním aktem zabývajícím se systémem pojištění vkladů je směrnice 2014/49/EU ze dne 16. 4. 2014. Směrnice stanovuje, že částka bude vkladatelům vyplacena do 7 pracovních dní od dne, kdy příslušný orgán rozhodne, že splatný a vymahatelný vklad nebyl vkladateli vyplacen podle zákonných či smluvních podmínek. Nicméně lhůta 7 pracovních dní se vztahuje až k roku 2024, neboť členské státy mohou zatím v rámci takzvaného „přechodného období“ stanovit lhůtu delší.

Do 3. června 2024 musí být disponibilní výše finančních prostředků v systémech pojištění vkladů nejméně 0,8% objemu pojištěných vkladů jeho členů. Pokud finanční prostředky klesnou pod stanovenou minimální výši, systém pojištění opět zahájí výběr příspěvků od svých členů.

Ačkoli jsou peněžní prostředky ve fondech určeny v první řadě k výplatě vkladatelů, mohou být podle směrnice při splnění podmínek použity i pro jiný účel – k financování

řešení krize úvěrové instituce nebo k opatřením zabraňujícím selhání úvěrové instituce. (Směrnice 2014/49/EU)

2. 2. 5 Evropský stabilizační mechanismus

K projektu bankovní unie lze podle některých autorů zařadit i Evropský stabilizační mechanismus (ESM).¹ Podobně jako jeho dočasný předchůdce Evropský nástroj finanční stability (EFSF) vznikl i tento mechanismus za účelem řešení krizí zemí eurozóny, a to prostřednictvím vydávání dluhových nástrojů, jimiž jsou poté financovány půjčky či jiné formy finanční pomoci státům eurozóny, které se ocitly v problémech.

O vytvoření ESM bylo rozhodnuto na zasedání Evropské rady v prosinci 2010, členské státy eurozóny podepsaly smlouvu o vytvoření ESM 2. 2. 2012. O téměř 10 měsíců později, 8. 10. 2012, byl mechanismus spuštěn a do června 2013 fungoval společně s již zmíněným EFSF. Nicméně od počátku července 2013 ztratil EFSF možnost vstupovat do jakýchkoliv nových programů finanční pomoci, a tak tuto roli hraje nyní pouze ESM.

Zřízením ESM nebylo pouze reagováno vrchními představiteli EU na dluhovou krizi a způsob jejího řešení. ESM má sloužit spíše jako doplněk k přijatým opatřením na úrovni vnitrostátní i unijní. Potřebuje-li však stát eurozóny finanční pomoc, má ESM kapacity a zdroje, jež budou stabilizovat finanční situaci tohoto státu. ESM úzce spolupracuje s Mezinárodním měnovým fondem. (European Stability Mechanism: About us, n. d.)

ESM je nadnárodní finanční instituce, jež si hospodaří s vlastním kapitálem. Celkově byl schválen kapitál ve výši 704,8 miliard euro. Na jednotlivé země byl tento kapitál rozpočítán podle klíče s dočasným zvýhodněním hospodářsky méně rozvinutých zemí. Splacený kapitál činí 80,55 miliard euro k dubnu 2014. (European Stability Mechanism: Stakeholders, n. d.)

Mechanismus byl zaveden na základě doplnění 3. odstavce článku 136 Smlouvy o fungování EU. Článek stanovuje, že *„členské státy, jejichž měnou je euro, mohou zavést mechanismus stability, který bude aktivován v případech, kdy to bude nutné k zajištění stability eurozóny jako celku. Poskytnutí jakékoli požadované finanční*

---

¹ (Dietz, 2014), (Hampl, Bankovní unie a ČR, 2013)

pomoci v rámci tohoto mechanismu bude podléhat přísné podmíněnosti.“ (Smlouva o fungování EU)

2. 3 Orgány spjaté s bankovní unií

2. 3. 1 Evropská centrální banka

Evropskou centrální banku (ECB) lze definovat jako centrální banku pro euro, jakožto jednotnou evropskou měnu. Cíle banky jsou stanoveny Smlouvou o fungování Evropské unie – článkem 127. Ten ve svém prvním odstavci určuje jako hlavní cíl banky zajištění stability cen v zemích eurozóny, jichž je v současné době 19.

Mezi základní úkoly ECB patří dle článku 127, odstavce 2 Smlouvy o fungování Evropské unie například vymezení a provádění měnové politiky či správa portfolia v rámci eurozóny, dále provádění devizových operací a podpora bezporuchového platebního systému.

Z hlediska této práce jsou však podstatnější zvláštní úkoly, jež byly bance svěřeny na základě článku 127 Smlouvy o fungování EU, který svým 6. odstavcem umožňuje Radě za určených podmínek svěřit právě ECB tyto zvláštní úkoly týkající se obezřetnostního dohledu nad finančními institucemi. Rada tyto úkoly skutečně ECB předala, a to nařízením č. 1024/2013 a jejich znění obsahuje článek 4 a 5 daného nařízení. (ECB: Informace o ECB, n. d.)

Tímto nařízením jsou právě ECB a pověřené vnitrostátní orgány dohledu jednotlivých zapojených zemí oprávněny vykonávat bankovní dohled v Evropě, jedná se tedy o první pilíř bankovní unie. S ECB jsou povinny spolupracovat orgány těch zemí, jejichž měnou je euro. Země platící jinou měnou mají možnost se rozhodnout, zda se k Jednotnému mechanismu dohledu připojí či nikoli. V případě zapojení jsou i jejich vnitrostátní orgány povinny úzce spolupracovat s orgány ECB, jak stanovuje rozhodnutí ECB ze dne 31. ledna 2014. (ECB: Jednotný mechanismus dohledu, n.d.)

Zřízení Jednotného mechanismu dohledu si vyžádalo změny i v organizační struktuře ECB. Vznikla 4 generální ředitelství a sekretariát Rady dohledu. Tyto organizační složky jsou pověřeny k vykonávání tzv. mikroobezřetnostního dohledu, přičemž generální ředitelství I a II provádí každodenní dohled nad významnými bankami, zatímco ředitelství III dohlíží na vnitrostátní orgány dohledu, pod jejichž kompetence spadají méně významné banky. Poslední z ředitelství – IV plní specializované úkoly

týkající se všech kontrolovaných bank a poskytuje odborné znalosti. Samostatný sekretariát pak pomáhá při vypracovávání rozhodnutí v oblasti dohledu. (ECB: Organizační struktura ECB, n.d.)

Na rozhodování se podílí jednak Rada guvernérů jakožto nejvyšší rozhodovací orgán ECB, a dále Rada dohledu. Prakticky systém rozhodování funguje tak, že Rada dohledu předává Radě guvernérů návrhy rozhodnutí, které jsou poté buď guvernéry zcela přijaty, nebo jsou proti nim vzneseny námitky. Předsedkyní Rady dohledu byla jmenována Danièle Nouyová z Francie, místopředsedkyní pak Sabine Lautenschlägerová z Německa.

Odpovědnost ECB za provádění jednotného dohledu je zajišťována:

- Výročními zprávami o plnění dohledu, jež jsou předkládány Evropskému parlamentu, Radě EU, Evropské komisi, Euroskupině a parlamentům jednotlivých zúčastněných zemí.
- Písemnými otázkami, které mohou klást členové Euroskupiny a poslanci Evropského parlamentu.
- Pravidelnými slyšeními a výměnami názorů předsedou Rady dohledu v Evropském parlamentu a v Euroskupině za přítomnosti všech v SSM zúčastněných států. (ECB: Odpovědnost, n.d.)

2. 3. 2 Evropský systém dohledu nad finančním trhem (ESFS)

Komplexní systém dohlížející na finanční trh byl zřízen na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1093/2010 z 24. listopadu 2010. Cílem vzniku systému je zajištění náležitého uplatňování pravidel ve finanční oblasti tak, aby byla zachována nejen finanční stabilita, ale též důvěra v celý finanční systém a ochrana spotřebitelů finančních služeb.

EFSF tvoří následující orgány – Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA), Evropský orgán dohledu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropská rada pro systematická rizika (ESRB). Do systému dále patří příslušné orgány dohledu jednotlivých členských zemí a Společný výbor evropských orgánů dohledu. Výbor zajišťuje soulad činností s ohledem na skutečnost, že každý z orgánů dohledu je zaměřen na jiné odvětví finančního trhu. (Nařízení č. 1093/2010)

Mezi samotné orgány dohledu patří:

1) Evropský orgán pro bankovníctví (EBA)

Jedná se nezávislý orgán Evropské unie, jehož zkratka EBA vychází z anglického názvu – European Banking Authority. Tento úřad, usilující o zajištění účinného a jednotného dohledu v celém evropském bankovníctví, je i přes svou nezávislost odpovědný Evropskému parlamentu, Radě a Evropské komisi. Hlavním úkolem orgánu je podpora vytvoření jednotného souboru pravidel v evropském bankovníctví, a to prostřednictvím přijímání závazných technických norem a obecných pokynů.

EBA byl zřízen, stejně jako celý Evropský systém dohledu nad finančním trhem, na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1093/2010 z 24. listopadu 2010. Od ledna následujícího roku převzal EBA veškeré dosavadní úkoly od Evropského výboru orgánů bankovního dohledu a současně začal vykonávat i další přidělené úkoly. (ČNB: Dohled a regulace - EBA, n. d.)

Před ostatními orgány je EBA zastupován předsedou. Předseda také vede jednání na zasedáních hlavního rozhodovacího orgánu EBA – radě orgánů dohledu. Druhým orgánem EBA je správní rada, jež zajišťuje plnění přidělených úkolů a mezi její pravomoci patří například sestavování rozpočtu, ročního pracovního programu či výročních zpráv. Zasedání správní rady a každodenní provozní činnost vykonává výkonný ředitel. (EBA: Home, n. d.)

Funkci předsedy v současné době zastává Andrea Enria z Itálie. Výkonným ředitelem je Maďar Adam Farkas. (EBA: Internal Organisation, n. d.)

Na oficiálních webových stránkách orgánu si lze prohlédnout oblasti regulace. Mnohé z regulovaných oblastí jsou klíčové pro vybudování jednotného souboru pravidel a vycházejí z právních předpisů Evropské unie, jako například směrnice o kapitálových požadavcích (CRD) či směrnice o ozdravných postupech a řešení krize úvěrových podniků a investičních podniků (BRRD). (EBA: Regulation and Policy, n. d.)

2) Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA)

Jak už napovídá název druhého orgánu dohledu v rámci ESFS, jeho činnost je zaměřena na oblast pojišťovnictví. Jako cíl EIOPA je podle jeho zřizovacího dokumentu – nařízení č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 uvedena v první řadě ochrana

veřejných zájmů a dále zajištění stability a účinnosti finančního systému. EIOPA sídlí ve Frankfurtu nad Mohanem.

Jeden z nejvýznamnějších úkolů orgánu představuje vytváření regulačních technických norem, které jsou následně předkládány Evropské komisi ke schválení. Mimo jiné je orgán také pověřen hodnocením činnosti příslušných orgánů, sledováním tržního vývoje a s tím souvisejícím analyzováním trhu či vypracováváním zpráv o aktuálních spotřebitelských trendech. (Nařízení č. 1094/2010)

3) Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA)

Činnost tohoto orgánu se zaměřuje na oblast cenných papírů s cílem jejího sjednocení v rámci celé Evropy. Dosažena má být jednak adekvátní ochrana investorů prostřednictvím efektivního dohledu a regulace, a dále rovné podmínky hospodářské soutěže pro poskytovatele finančních služeb. ESMA nese zodpovědnost za koordinování činností orgánů zabývajících se dohledem nad cennými papíry. Významnou částí jeho úkolů je rovněž identifikace případných rizik a poskytování poradenství, což může přispět k zachování finanční stability v celé Evropské unii.

ESMA byl zřízen nařízením č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010. Navenek je orgán zastupován předsedou, řízením je však pověřen výkonný ředitel. V současné době vykonává funkci předsedy Steven Maijoor a výkonné ředitelky Verena Ross. Sídlo orgánu se nachází v Paříži. (ESMA in short, n. d.)

4) Evropská rada pro systémová rizika (ESRB)

Hlavním úkolem Evropské rady pro systémová rizika je makrobezpečnostní dohled nad celým unijním finančním systémem, jehož konečným důsledkem má být nejen zamezení významnějších finančních problémů, ale též řádné fungování vnitřního trhu a s tím spjatý příspěvek finančního sektoru k hospodářskému růstu.

Za účelem splnění vymezeného úkolu orgán získává a analyzuje veškeré nezbytné informace, identifikuje potencionální rizika a vydává varování či doporučení v podobě nápravných opatření. (Nařízení č. 1092/2010)

2. 4 Systematizace současné unijní právní úpravy v oblasti bankovní unie

Legislativními akty projektu bankovní unie jsou především nařízení a směrnice, tedy akty spadající pod sekundární legislativu EU. Jednotlivé pilíře bankovní unie, stejně jako orgány vykonávající v této oblasti určitou funkci, jsou zřízeny na základě těchto aktů.

Pokud začneme legislativními akty spojenými s pilíři bankovní unie, jsou z tohoto pohledu nejvýznamnějšími následující:

- nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 575/2013 ze dne 23. června 2013
- nařízení Rady č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/49/EU ze dne 16. dubna 2014
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014

Následující tabulka zobrazuje, čeho se jednotlivé nařízení či směrnice týkají a kdy vstupují v platnost.

Tabulka 1: Souhrn legislativních aktů spojených s pilíři bankovní unie

Legislativní akt	Vstup v platnost	Obsah
nařízení EP a Rady č. 575/2013	28. 6. 2013	obezřetnostní požadavky na úvěrové instituce a investiční podniky
nařízení Rady č. 1024/2013	20. 10. 2013	svěření zvláštních úkolů Evropské centrální bance
směrnice EP a Rady 2013/36/EU	9. 7. 2013	přístup k činnosti úvěrových institucí, obezřetnostní dohled nad úvěrovými institucemi a investičními podniky
směrnice EP a Rady 2014/49/EU	24. 6. 2014	systém pojištění vkladů
směrnice EP a Rady 2014/59/EU	24. 6. 2014	ozdravné postupy a řešení krizí úvěrových institucí a investičních podniků

Zdroj: Vlastní zpracování

Dále je nezbytné uvést, že pomyslný pátý pilíř bankovní unie – Evropský stabilizační mechanismus vznikl na základě změny primární legislativy Evropské unie, a sice Smlouvy o fungování Evropské unie. K článku 136 byl přidán zjednodušeným legislativním postupem 3. odstavec, který umožnil zřízení tohoto mechanismu. (Smlouva o fungování EU)

Bankovní unie by však nemohla fungovat nebýt orgánů, jež jsou pověřeny dohledem nad finančním sektorem. K tomuto dohledu byly zmocněny jak již dříve existující orgány jako Evropská centrální banka, tak i za tímto účelem nově zřízené instituce. Evropské centrální bance byly svěřeny nové specifické úkoly nařízením Rady č. 1024/2013. Druhá skupina dohledových orgánů patří pod Evropský systém dohledu nad finančním trhem a byla vytvořena na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1092/2010, č. 1093/2010, č. 1094/2010 a č. 1095/2010. Tabulka č. 2 opět uvádí, čeho se daná nařízení týkají a kdy vstoupila v platnost.

Tabulka 2: Souhrn legislativních aktů spojených s dohledovými orgány bankovní unie

Legislativní akt	Vstup v platnost	Obsah
nařízení Rady č. 1024/2013	20. 10. 2013	svěření zvláštních úkolů Evropské centrální bance
nařízení EP a Rady č. 1092/2010	16. 12. 2010	dohled nad finančním systémem na úrovni EU, zřízení Evropské rady pro systémová rizika
nařízení EP a Rady č. 1093/2010	16. 12. 2010	zřízení Evropského bankovního orgánu
nařízení EP a Rady č. 1094/2010	16. 12. 2010	zřízení Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
nařízení EP a Rady č. 1095/2010	16. 12. 2010	zřízení Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy

Zdroj: Vlastní zpracování

2. 5 Kritika bankovní unie

Tak jako každý velký projekt, čelí myšlenka propojeného bankovního sektoru též kritickým pohledům. Rozdílný postoj k projektu se již na jeho počátku projevoval v souvislosti s tím, jak dluhová krize postihla jednotlivé státy. Země nejvíce zasažené dluhovou krizí (jako Španělsko, Portugalsko či Itálie) s potřebou ozdravit svůj vlastní bankovní systém k projektu přistupovaly s mnohem větším zájmem než například Německo. To se naopak snažilo prosadit co nejvíce pojistek proti omezení možného morálního hazardu.

Morální hazard je takové chování, kdy subjekty (v tomto případě finanční instituce) v podstatě nenesou zcela odpovědnost za důsledky svého rozhodnutí a mají proto tendence k rizikovějšímu chování. K regulatorním opatřením, která zvyšují morální hazard, patří mimo jiné též vytváření fondů pro řešení případných budoucích problémů bank, což odpovídá principu společného systému pojištění vkladů. Není tedy překvapením, že se tento pilíř bankovní unie stal předmětem kritiky.

Kritizována je skutečnost, že do fondu, ze kterého by v případě nutnosti byly vypláceny peněžní prostředky, mají přispívat banky ze všech zemí zapojených do bankovní unie, nicméně výplaty z fondu budou směřovat do zemí s problémovými bankami, za něž jsou obvykle považovány jihoevropské země eurozóny. Navrhovatelé tohoto pilíře bankovní unie hovoří o fungování na principu solidarity, kritici však berou v úvahu i morální hazard.

Kritikům bankovní unie se nelíbí ani omezení vlivu národních dohledových orgánů na základě prvního pilíře bankovní unie – Jednotného mechanismu dohledu SSM. Jejich obavy pramenily z pochyb o tom, zda dohledem pověřená Evropská centrální banka bude mít dostatečnou kapacitu pro důslednou kontrolu několika tisíc bank působících na území Evropy. Nicméně tato skutečnost byla vyřešena tím, že samotná Evropská centrální banka bude zaměřena na dohled nad významnými bankami, zatímco na méně významné budou nadále dohlížet národní orgány. (Mráček, 2013)

Také Deutsche Bank zmiňuje jako možný problém projektu bankovní unie odlišný přístup jednotlivých členských států. Zatímco některé státy spatřují v bankovní unii poměrně jednoduchou příležitost oživení problematických bankovních systémů, pro jiné státy je bankovní unie jeden z nástrojů prevence a jakousi pákou pro kontrolu zemí hospodařících se schodkovými rozpočty. Právě tyto odlišné přístupy a z toho vyplývající odlišné cíle mohou negativně ovlivnit fungování bankovní unie.

Kritice se nevyhnul ani Jednotný mechanismus pro řešení krizí SRM. Německá vláda nebyla ztotožněna s návrhem, aby tím subjektem, který bude mít rozhodující slovo v případě uzavření banky, byla Evropská komise. Německá vláda v tomto návrhu spatřovala neadekvátní přenos síly na unijní úroveň.

Během kritizování jednotlivých pilířů bankovní unie či konkrétních opatření probíhal v pozadí širší spor, a sice o rovnováhu mezi národním a unijním vlivem. Nicméně Deutsche Bank uvádí, že je poněkud nelogické kritizovat přenos pravomocí z národní na unijní úroveň v rámci Jednotného mechanismu pro řešení krizí, když toto přesunutí pravomocí proběhlo již u dříve schváleného Jednotného mechanismu dohledu SSM. Z přijetí SSM naopak vyplývá, že členské státy mají zájem o vybudování určitých nadnárodních struktur. Problémem je však skutečnost, že řada politiků nikdy ve skutečnosti nepřijala logické propojení mezi celoevropským dohledem a celoevropským řešením problémů.

Pro shrnutí lze uvést následující: návrh a realizace bankovní unie jako celku i jejích jednotlivých pilířů přináší 2 velmi významné rozpory, které mohou zklamat očekávání, jež s sebou má bankovní unie přinést. Prvním z nich je nejednotný postoj členských států k otázce, jaká míra nadnárodní regulace je zapotřební k stabilitě finančního trhu. Druhým problémem je již zmiňovaný odlišný postoj a motiv jednotlivých zúčastněných států k projektu bankovní unie. (Speyer, 2013)

2. 6 Postoj členských zemí k zapojení do bankovní unie

V současné době patří do Evropské unie 28 zemí Evropy. Jak již bylo v této práci zmíněno, země eurozóny jsou povinny se do projektu bankovní unie zapojit. Zbylé členské země se k bankovní unii mohou rovněž připojit, na základě dobrovolného rozhodnutí. Rozdělení zemí na ty, které jsou členy eurozóny a které nikoli, znázorňuje následující obrázek.

Švédsko, zejména poté co se ukázalo, že nebude stejně jednáno se zeměmi eurozóny a zeměmi nepatřícími do eurozóny, co se rozhodovací pravomoci týče. (Kisgergely & Szombati, 2014)

Naopak Dánsko oznámilo na konci dubna 2015 svůj záměr připojit se k bankovní unii. Podle dánské vlády je připojení v souladu se zájmy dánského finančního sektoru. Vzájemná spolupráce by měla přispět podle vlády k finanční a ekonomické stabilitě. Na základě výjimek, jež Dánsku vyplývají z Maastrichtské smlouvy, je často k přijetí nových legislativních podnětů EU potřeba referenda. Referendum o připojení Dánska k bankovní unii by se mělo konat do dubna 2016. (Jacobsen, 2015)

Jednoznačně pozitivní je postoj Bulharska a Rumunska. Rumunsko je zastánce připojení a rovněž Bulharsko vyhlásilo v červnu 2015 svůj záměr - připojit se k bankovní unii.

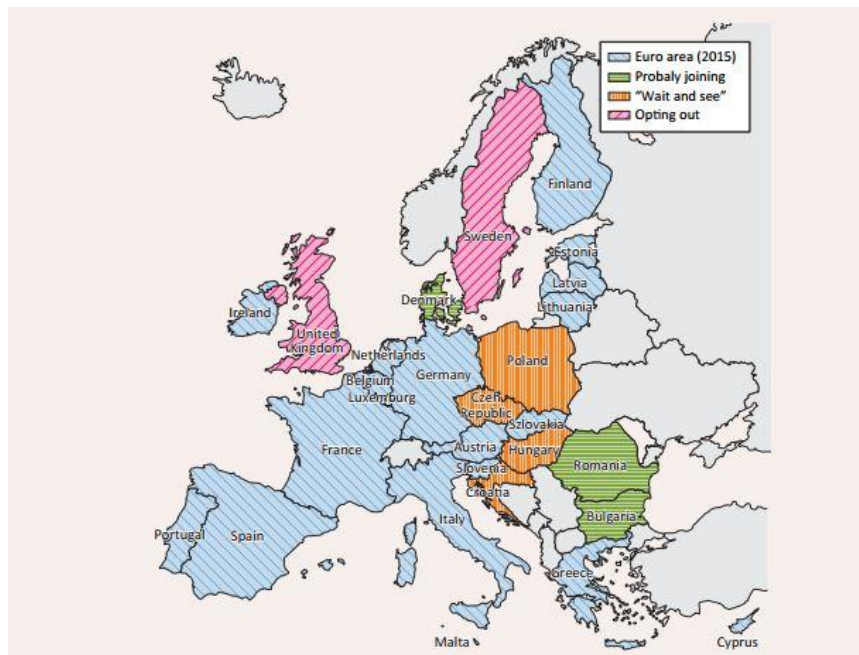
Rozhodnutí Maďarska je ovlivňováno rozhodnutím ostatních členských zemí, zda se připojí či nikoli. Význam potenciálního vstupu do bankovní unie záleží především na postoji investorů. Očekává se, že připojení k bankovní unii vyvolá na trhu pozitivní reakce v důsledku vynikající profesní pověsti ECB ve srovnání s orgány působícími pouze na národní úrovni. Pokud se tedy většina států rozhodne k bankovní unii připojit, zbylé státy získají zřejmou konkurenční nevýhodu, kdy jejich banky budou čelit obtížné finanční pozici. (Kisgergely & Szombati, 2014)

Lze tedy říci, že Maďarsko společně s Polskem, Chorvatskem i Českou republikou konečné rozhodnutí dosud nevyneslo. Zaujmout postoj České republiky měla pomoci studie zpracovaná Ministerstvem financí ČR. Doporučení vyplývající ze studie zní, aby Česká republika s připojením k bankovní unii zatím počkala. Studie poukazuje i na fakt, že projekt bankovní unie zatím není dokončený. (Vejvodová, 2015)

Tato studie - Studie dopadu účasti či neúčasti ČR v bankovní unii byla vytvořena na počátku roku 2015. Její závěry vycházejí jednak z analýz například Mezinárodního měnového fondu či výzkumného institutu Bruegel, dále pak z vybraných charakteristik českého bankovního sektoru.

Na základě této studie se ČR prozatím rozhodla pro vyčkávací přístup, přičemž má být tato problematika vždy po 12 měsících aktualizována. I přesto ČNB spolupracuje s SSM v řadě oblastí, jako jsou výměna informací či vykazování dohledu. (Hampel, Bankovní unie a český bankovní sektor, 2015)

Obrázek 3: Postoj členských zemí EU k bankovní unii

Zdroj: (Kisgergely & Szombati, 2014)

3 Metodika

Cílem této diplomové práce je jednak ucelit problematiku projektu bankovní unie v teoretické části a dále posoudit, jaké by byly dopady připojení České republiky k bankovní unii v rámci praktické části práce.

V praktické části bude nejprve posouzen současný stav bankovního sektoru České republiky. K hodnocení bude použito několik ukazatelů. Prvním z nich je dosažený výsledek hospodaření po zdanění celého bankovního sektoru.

Výsledek hospodaření po zdanění = výsledek hospodaření před zdaněním – daň z příjmů

Pro získání hodnot tohoto ukazatele byla využita veřejně přístupná databáze časových řad ARAD vedená ČNB. Konkrétní hodnoty výsledků hospodaření jsou k dispozici v sekci Základní ukazatele o finančním trhu, kde lze zvolit požadované subjekty, jimiž byly v tomto případě banky.

Druhým z ukazatelů je ukazatel kapitálové přiměřenosti, který vyjadřuje vztah mezi vlastními zdroji banky a rizikovou strukturou jejích aktiv.

Kapitálová přiměřenost = $\frac{0,08 * \text{celkový kapitál}}{\text{kapitálový požadavek A} + \text{kapitálový požadavek B}}$, přičemž

kapitálový požadavek A = 0,08 * součin rizikově vážených aktiv bankovního portfolia

kapitálový požadavek B = 0,08* součet rizikově vážených aktiv bankovního portfolia (Šimíková, n.d.)

Podle nařízení o kapitálových požadavcích CRR č. 575/2013 ze dne 26. 6. 2013 musí hodnota tohoto poměrového ukazatele dosahovat alespoň 8%. Tento ukazatel bude zhodnocen jednak na úrovni největších bank působících v České republice, dále na úrovni celého bankovního sektoru České republiky a v neposlední řadě i ve srovnání s ostatními zeměmi EU. Pro získání dat týkajících se jednotlivých bank byly využity výroční zprávy těchto bank. Tyto výroční zprávy patří mezi povinně uveřejňované dokumenty a jsou k dispozici na webových stránkách každé z bank. Výběr bank vychází z jejich velikosti podle objemu vkladů v roce 2014. Tato skutečnost byla zveřejněna v článku na serveru Aktualne.cz s odkazem na údaje jednotlivých bank. Data týkající se ČR jako celku a zemí EU byla získána z databáze Mezinárodního měnového fondu.

Dalším z ukazatelů, jemuž se praktická část bude věnovat, je likvidita aktiv neboli podíl likvidních aktiv na celkových aktivech.

$$\text{Likvidita aktiv} = \frac{\text{likvidní aktiva}}{\text{celková aktiva}} \text{ (ČNB: Metodické vysvětlivky, n.d.)}$$

Výsledky z oblasti likvidity jsou velmi důležité, neboť podle nařízení č. 575/2013 musí finanční instituce vlastnit dostatek likvidních aktiv za účelem krytí čistého odtoku likvidity. Minimální podíl likvidních aktiv by měl odpovídat 25% odtoku likvidity. Hodnota tohoto ukazatele opět bude posouzena jak na úrovni bankovního sektoru ČR, tak i ve srovnání s dalšími zeměmi EU. Pro získání potřebných hodnot byla opět využita data Mezinárodního měnového fondu.

Po zhodnocení stability bankovního sektoru ČR se praktická část dále zaměří na skutečnosti spojené s případným vstupem do bankovní unie. V této části práce bude využita zejména Studie dopadu účasti či neúčasti ČR v bankovní unii, jež byla publikována MF ČR ve spolupráci s dalšími institucemi, a dále sekundární legislativa EU.

V této části práce budou dále uvedeny instituce, jež by v případě zapojení ČR do bankovní unie podléhaly na základě své významnosti dohledu ECB. Pro určení významnosti byly využity výroční zprávy jednotlivých bank, jež jsou k dispozici na jejich webových stránkách.

Proveden bude i odhad upsaného kapitálu ČR v případě zapojení do ESM. Pro zjištění podílu ČR na základním kapitálu ESM je rozhodující zjištění informací o HDP na obyvatele, jak v rámci ČR, tak i EU, k čemuž budou použita data statistické databáze Eurostat.

Dále se praktická část této práce zaměří na Slovensko. Nejprve bude posouzen stav slovenského bankovního sektoru na základě shodných ukazatelů, jakými byl hodnocen bankovní sektor ČR. Data byla získána z databáze Mezinárodního měnového fondu.

Poté budou uvedeny dopady, které přinesl Slovensku vstup do bankovní unie. Pro získání těchto údajů budou využity převážně informace získané z webových stránek Národní banky Slovenska, Evropské centrální banky a Evropského stabilizačního mechanismu.

V rámci práce byly použity metody analýzy a následně syntéza dat. V kapitolách 4. 4 a 4. 5 byla následně provedena komparace zjištěných skutečností v rámci ČR a SR.

V samotném závěru praktické části bude ještě metodou popisu zmíněn současný postoj Dánska k projektu bankovní unie. Ještě před rokem byl postoj Dánska ke vstupu do bankovní unie velmi pozitivní, nicméně výsledky parlamentních voleb zkomplikovaly případný vstup do bankovní unie, jak bude uvedeno v této části práce.

4 Praktická část

4. 1 Potenciální výhody a nevýhody vstupu do bankovní unie

Je logické, že tak rozsáhlý projekt, jakým bankovní unie bezpochyby je, má své výhody i nevýhody. Pro státy zvažující připojení k bankovní unii je právě posouzení všech těchto pro a proti klíčové. Dopady bankovní unie byly zpracovány několika studii.

První z těchto studií, zpracovaná Vienna 2 Initiative, uvádí jako možné přínosy bankovní unie mimo jiné i tyto skutečnosti:

- Zlepšení standardů a nezávislost dohledu
- Harmonizaci při implementaci regulace
- Nižší náklady, jež je nutné vynaložit na splnění požadavků vyplývajících z rozdílných jurisdikcí
- Lepší koordinaci vztahů na home-host úrovni na základě centralizace dohledu ECB

Potenciální rizika či nevýhody naopak vyplývají z následujících skutečností:

- Národní orgány ztratí pravomoc dohledu
- Složitě ovlivňování rozhodování ECB v oblasti makro-obežretnostní politiky
- Nejasná budoucnost některých prvků bankovní unie (Vienna 2 Initiative, 2013)

Studie vydaná Mezinárodním měnovým fondem uvádí jako obecně platnou výhodu bankovní unie posílení finanční stability. Mezi další přínosy pro země, jež se připojí na základě svého dobrovolného rozhodnutí lze zařadit:

- Omezení hrozby regulatorní arbitráže
- Možnost zvýšení kvality dohledu v některých zemích
- Rozprostření a sdílení rizika
- Posílení souladu vývoje finančního trhu a k tomu příslušné legislativy

Naopak jako možná rizika a potencionální hrozby projektu bankovní unie se jeví, a to zejména pro země neplatící eurem:

- Nutnost integrace více centrálních bank
- Obtížnější reakce na specifické potíže v jednotlivých státech
- Rozdílná možnost podílet se na rozhodování centrálních institucí podle toho, zda daná země používá euro či svou národní měnu

- Riziko nárůstu propojování bank, eskalace morálního hazardu a problému systémově významných bank
- Neodstranění negativního propojení mezi problémy bank a vládami příslušných zemí

Jak ovšem uvádí studie, existují 4 skutečnosti, které omezují výše uvedená rizika. Rizika jsou nižší, pokud na finančním trhu dané země převažují instituce mající sídlo v eurozóně nebo pokud jsou závazky dané země převážně v cizích měnách. Nevýhody vstupu do bankovní unie se snižují i za situace, kdy národní měna země je navázána na euro nebo pokud se země rozhodne ještě společně se vstupem do bankovní unie přijmout euro jako svou měnu. (Goyal, a další, 2013)

4. 2 Dopady připojení ČR do bankovní unie

Jak již bylo v této práci uvedeno, Česká republika jakožto země nepoužívající společnou evropskou měnu euro nemá povinnost zapojit se do bankovní unie EU. Na počátku roku 2015 byla vypracována rozsáhlá studie shrnující dopady pro Českou republiku v případě, kdy se rozhodne k bankovní unii připojit. Studie vznikla společnou spoluprací Ministerstva financí ČR, Ministerstva zahraničních věcí ČR, Úřadu vlády ČR a České národní banky.

4. 2. 1 Obecná východiska zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy

Před samotným zvažováním dopadů případného zapojení České republiky do projektu bankovní unie je nutné si nejprve uvědomit obecná východiska, jež jsou charakteristická pro země střední, východní a jihovýchodní Evropy.

Mezi tato východiska lze uvést následující:

- Jedná se o země, jež mají odlišnou startovní pozici ve vztahu k bankovní unii. V tomto geografickém území se nacházejí členské země EU používající euro, členské země používající své národní měny i země, jež nejsou členy EU. Tyto odlišnosti zachycuje tabulka 3.
- Ústřední pozici v bankovním sektoru mají banky sídlící v zemích západní Evropy. Dceřiné společnosti či pobočky v těchto zemích mnohdy spoléhají na případnou podporu ze strany své mateřské banky.

- Pro dané země je důležité z důvodu vzájemné závislosti jednotlivých bankovních sektorů úspěšné fungování bankovní unie, jež má zajistit finanční stabilitu celého evropského bankovního systému. (Vienna 2 Initiative, 2013)

Tabulka 3: Rozdělení zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy

Charakteristika	Země
Členské země EU používající euro	Estonsko, Litva, Lotyšsko, Slovensko, Slovinsko
Členské země EU nepoužívající euro	Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Polsko, Rumunsko
Země mimo EU	Albánie, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Kosova, Makedonie, Moldávie, Rusko, Srbsko, Ukrajina, Turecko

Zdroj: Vlastní zpracování, částečně dle (Vienna 2 Initiative, 2013)

4. 2. 2 Charakteristika českého bankovního sektoru

Podle údajů ČNB působí v současné době na území České republiky 46 bank a poboček zahraničních bank. Přehled pěti největších bank z hlediska objemu vkladů zobrazuje následující tabulka. Z tabulky jasně vyplývá, že největší banky působící na území ČR jsou dceřinými firmami zahraničních mateřských společností, což je jedno z významných specifíků českého bankovního sektoru.

Tabulka 4: Přehled největších bank působících v ČR podle objemu vkladů v roce 2014

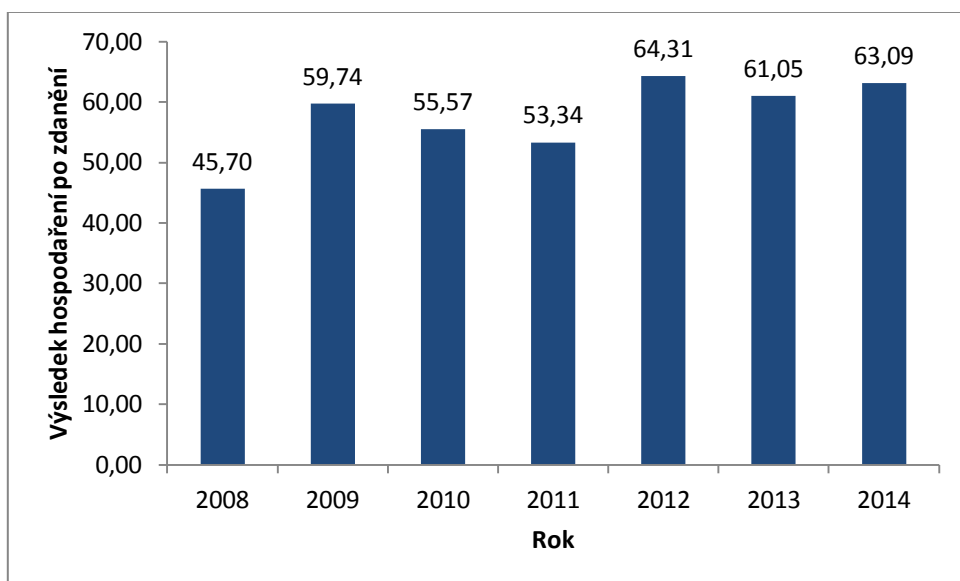
Banka	Ovládající osoba	Vklady (v ml. Kč)	Počet klientů
Česká spořitelna, a. s.	Erste Group Bank AG, Rakousko	671 565	5 034 590
Komerční banka, a. s.	Société Générale, Francie	601 412	1 626 000
Československá obchodní banka, a. s.	KBC Group NV, Belgie	599 143	2 908 000
UniCredit bank, a. s.	UniCredit Bank Austria AG, Rakousko	328 712	-
Raiffeisenbank, a. s.	Raiffeisen Bank International AG, Rakousko	164 665	-

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv jednotlivých bank

Ziskovost bankovního sektoru

Jak dokládá graf 2, český bankovní sektor dosahuje ve sledovaných letech vždy kladného hospodářského výsledku. V těchto letech byla minimální hodnota dosaženého zisku po zdanění ve výši 45,7 mld. Kč v roce 2008. V letech následujících vykázal bankovní sektor vždy vyšší zisk než v roce 2008, a to i přes skutečnost, že se EU potýkala s dluhovou krizí a řada zemí potřebovala ke stabilizaci svého bankovníctví pomoc od státu. Země, kde stát musel pomoci svému bankovnímu sektoru, ukazuje obrázek 4 – pomoc byla poskytnuta červeně označeným zemím EU.

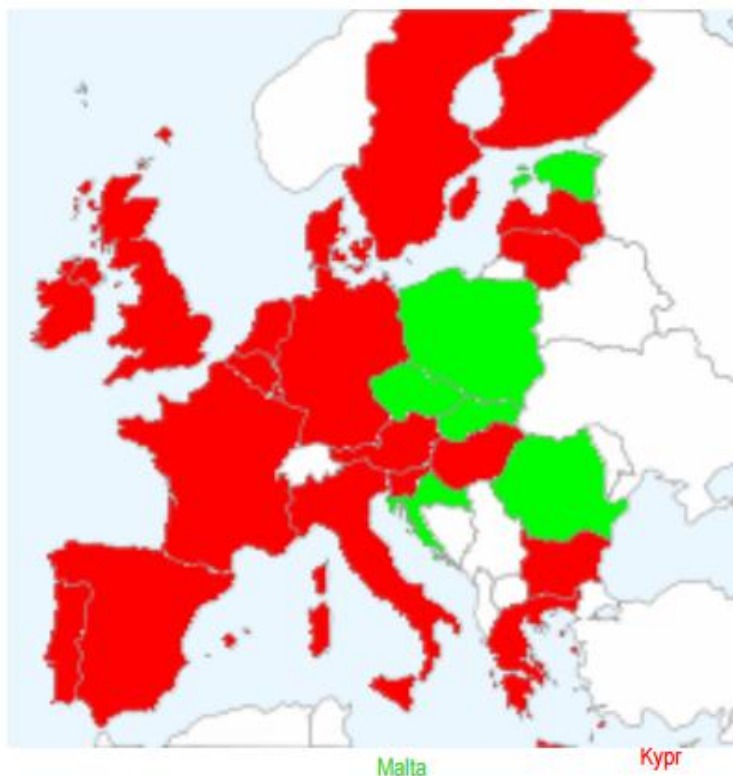
Graf 2: Zisk po zdanění celého bankovního sektoru v letech 2008 až 2014 v mld. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Databáze časových řad: ARAD, 2016)

Data z konce roku 2015 zatím nejsou k dispozici, nicméně dosažený zisk po zdanění k 30. 6. 2015 byl ve výši 37,46 mld. Kč, což oproti stejnému období předchozího roku představuje nárůst o více než 4%. (Databáze časových řad: ARAD, 2016)

Obrázek 4: Poskytnutí pomoci bankovnímu sektoru v letech 2008 až 2015

Zdroj: (Hampl, Bankovní unie: Perspektiva států mimo SSM, 2015)

Ukazatel kapitálové přiměřenosti

K významným ukazatelům, podle nichž lze hodnotit stabilitu bankovního systému, patří ukazatel kapitálové přiměřenosti. Minimální hodnota tohoto ukazatele je stanovena Českou národní bankou na 8% v souladu s požadavky evropské legislativy.

Pokud se nejprve zaměříme na největší banky působící na území ČR, v následující tabulce můžeme sledovat vývoj hodnoty tohoto ukazatele v letech 2012, 2013 a 2014. Je důležité uvést, že u daných bank ani v jednom roce neklesla kapitálová přiměřenost pod 10% a u většiny bank lze v průběhu času pozorovat zlepšení. Vůbec nejvyšší hodnoty kapitálové přiměřenosti v komparaci s ostatními bankami dosáhla GE Money Bank, a. s.

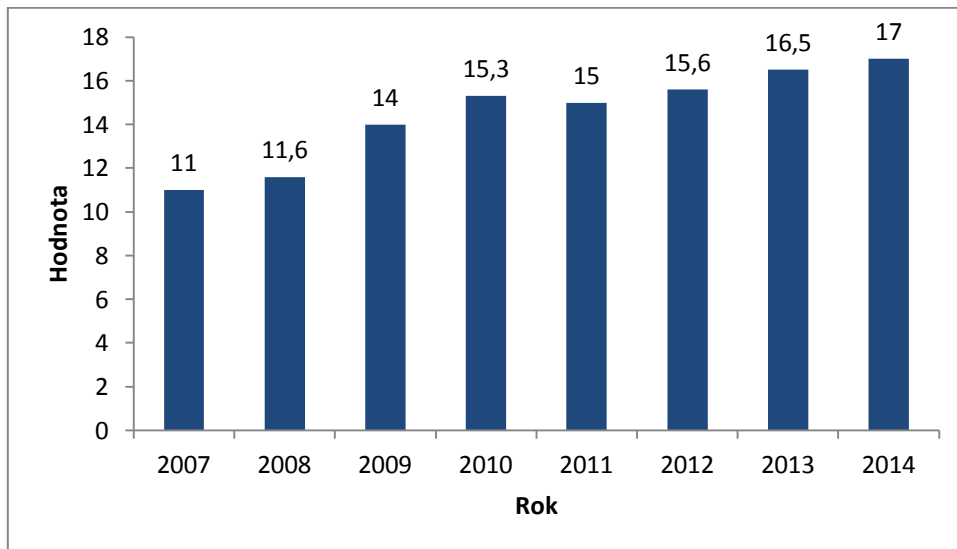
Tabulka 5: Hodnoty kapitálové přiměřenosti u 10 největších bank ČR v letech 2012 až 2014

Banka	2012	2013	2014
Československá obchodní banka a. s.	14,4	15,3	16,4
Česká spořitelna, a. s.	16,0	17,7	17,7
Komerční banka, a. s.	14,66	15,81	16,42
UniCredit bank, a. s.	15,82	15,44	14,83
Raiffeisenbank, a. s.	13,7	13,2	16,1
GE Money Bank, a. s.	20,56	23,83	27,5
Sberbank CZ, a. s.	11,78	15,77	16,18
Air Bank a. s.	11,4	11,8	12,4
Fio banka, a. s.	10,4	10,93	12,37
Equa bank a. s.	22,57	14,23	14,58

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv jednotlivých bank

Následující graf zobrazuje vývoj ukazatele kapitálové přiměřenosti pro bankovní sektor České republiky od roku 2007 do roku 2014. Uváděná data se vztahují vždy ke konci jednotlivých let.

Graf 3: Vývoj hodnoty kapitálové přiměřenosti bankovního sektoru ČR v letech 2007 až 2014 (v %)

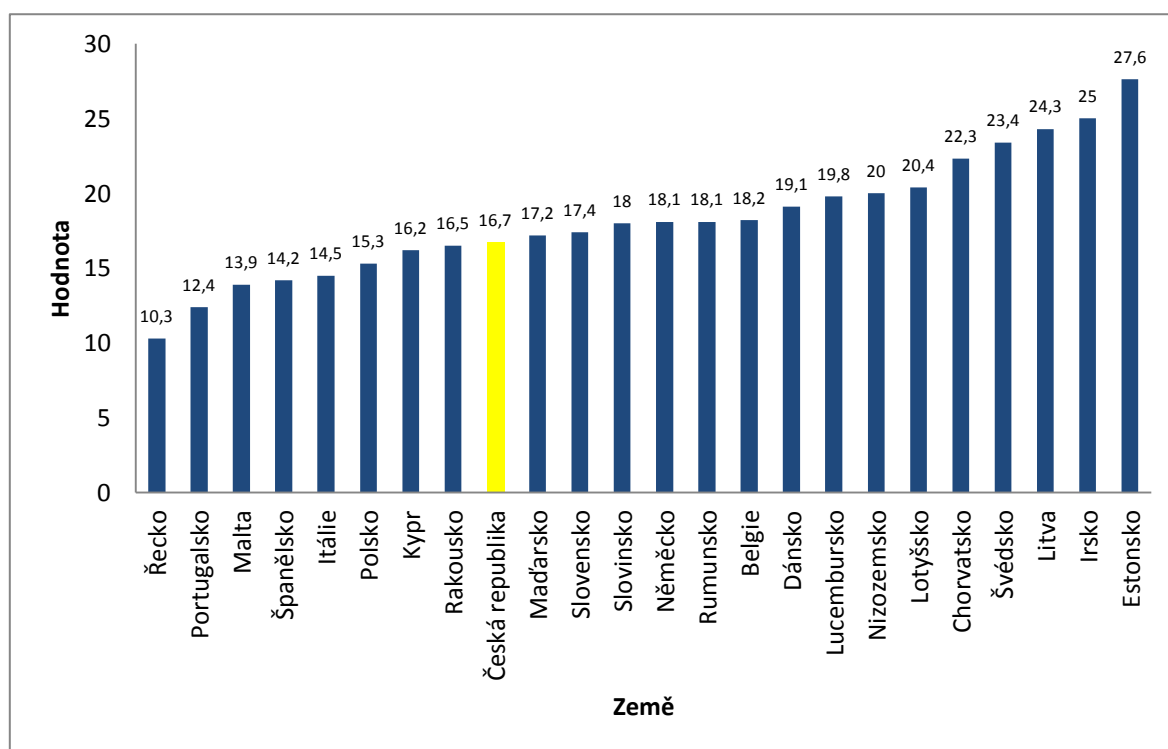
Zdroj: Vlastní zpracování dle (IMF Data, 2016)

Z hlediska vývoje tohoto ukazatele lze považovat český bankovní sektor za stabilní. Ani v období dluhové krize neklesla jeho hodnota pod stanovených 8%, ani se k této minimální hranici v žádném roce nepřiblížila.

Podle údajů Mezinárodního měnového fondu byla hodnota tohoto ukazatele, dosažená Českou republikou ke konci prvního pololetí roku 2015 16,7%. Jedná se tedy o více než dvojnásobnou hodnotu, jež je vyžadována Českou národní bankou. Tyto skutečnosti dokládá graf 4.

Graf 4: Hodnota ukazatele kapitálové přiměřenosti zemí EU k 30. 6. 2015 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (IMF Data, 2016)

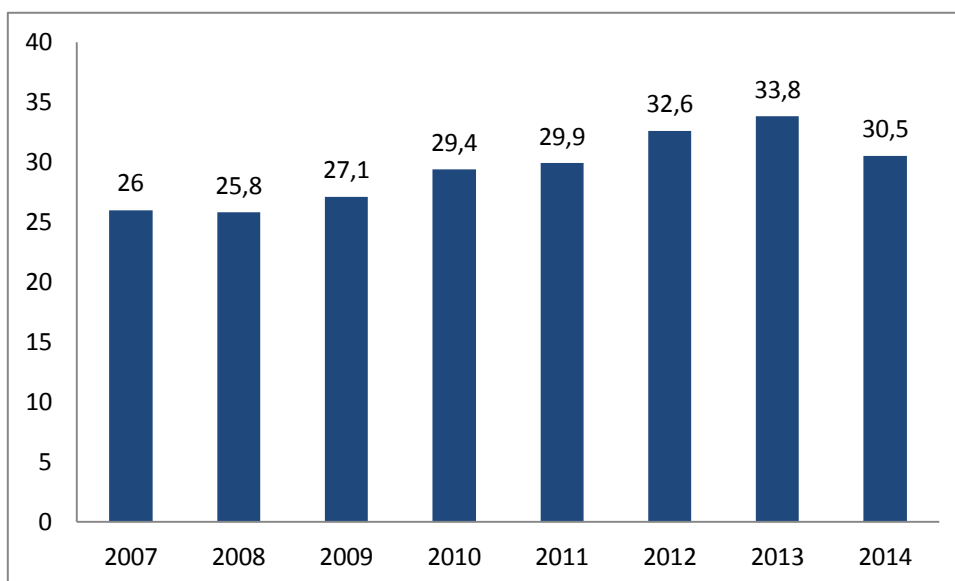
Ukazatel podílu likvidních aktiv na celkových aktivech

Za důležitý ukazatel stability bankovního sektoru lze rovněž považovat podíl likvidních aktiv bankovního sektoru na aktivech celkových, jímž se zabývají následující 2 grafy. První z nich zobrazuje vývoj hodnoty tohoto ukazatele v rámci České republiky, další pak ukazuje srovnání jednotlivých členských zemí EU.

Od roku 2007 do roku 2014 se hodnota tohoto ukazatele pro český bankovní sektor pohybuje přibližně v intervalu od 25 do 30 a v průběhu jednotlivých let nedochází k žádným výrazným změnám.

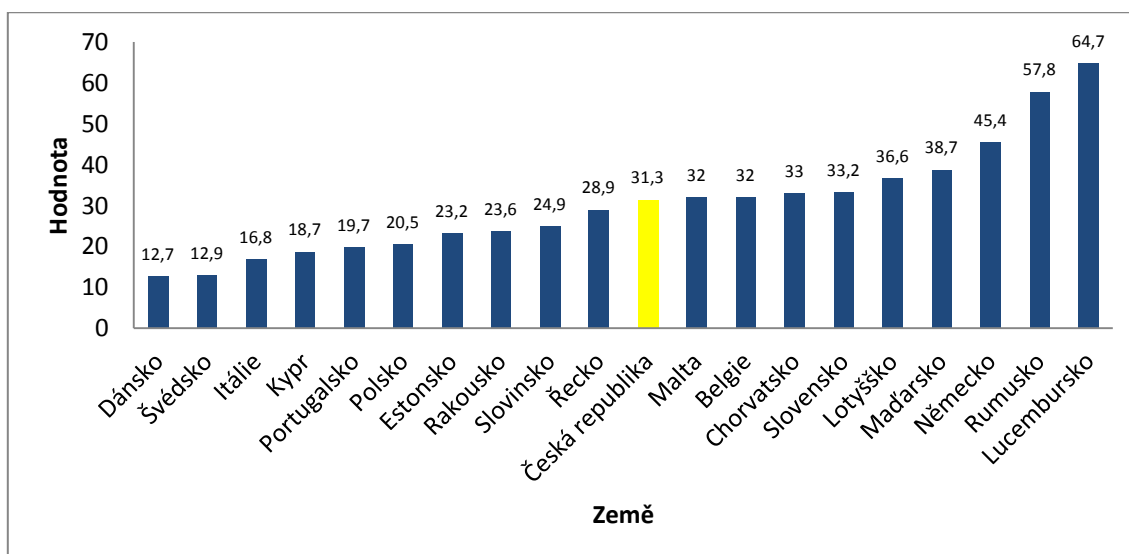
Graf 5 poté porovnává hodnoty tohoto ukazatele, jež byly dosaženy jednotlivými státy EU ke konci 1. pololetí 2015. Česká republika se řadí k 10 zemím, které přesáhly hodnotu ukazatele ve výši 30. Nicméně je nutné podotknout, že 8 zemí EU v grafu 5 chybí, a sice z důvodu nezveřejnění tohoto ukazatele

Graf 5: Vývoj poměru likvidních aktiv k celkovým aktivům bankovního sektoru ČR k posledním čtvrtletím let 2007 až 2014

Zdroj: Vlastní zpracování dle (IMF Data, 2016)

Graf 6: Poměr likvidních aktiv k celkovým aktivům bankovních sektorů členských zemí EU k 30. 6. 2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle (IMF Data, 2016)

Shrnutí

V této kapitole byla posuzována stabilita českého bankovního sektoru na základě 3 ukazatelů – ziskovosti, kapitálové přiměřenosti a poměru likvidních aktiv na celkových aktivech. Zjištěná data poukazují na dlouhodobou stabilitu bankovního sektoru, kdy ani dluhová krize významně nerozkolísala hodnoty těchto ukazatelů.

Bankovní sektor ČR dosahuje dlouhodobě kladných hospodářských výsledků, jejichž minimální hodnota se pohybovala na úrovni 45,7 mld. Kč v roce 2008. Rovněž v hodnocení kapitálové přiměřenosti dokazují uvedená data, že jsou výrazně překročeny minimální požadavky nařízené evropskou legislativou. Za další důkaz stability bankovního sektoru lze považovat i poměr likvidních aktiv na celkových aktivech bank. Podstatná je rovněž skutečnost, že Česká republika, jako jeden z mála států EU, nemusela poskytovat podporu svému bankovnímu sektoru v období dluhové krize.

4. 2. 3 Výsledky zátěžových testů

Česká národní banka využívá zátěžové testy k posouzení dopadů negativního vývoje české ekonomiky na bankovní sektor. Poslední zátěžový test byl proveden v listopadu 2015 a vychází z dat vztahujících se k 30. září 2015. V rámci testů je vždy stanoven jednak základní scénář vycházející z makroekonomické prognózy ČNB, zároveň se definuje i negativní scénář vývoje ekonomiky.

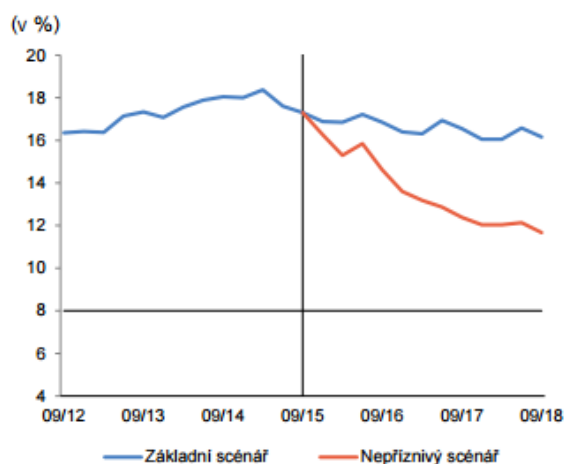
V případě nepříznivého scénáře předpokládá ČNB recesi české ekonomiky v reakci na pokles ekonomické aktivity v celé Evropě, což se negativně promítne do velikosti zahraniční poptávky. Podle scénáře by v roce 2016 došlo k poklesu reálného HDP téměř o 5% v porovnání s rokem 2015.

Domácnosti a firmy odkládají svou spotřebu, resp. investice. Zvyšuje se nezaměstnanost, snižují se mzdy a zhoršuje se schopnost splácet závazky. Všechny tyto aspekty se projeví ve finančním sektoru, kde budou dosahovány mnohem nižší provozní zisky. Přitom provozní zisk představuje první možnost krytí případných ztrát bankovního sektoru.

Podle výsledků listopadového zátěžového testu by v případě naplnění negativního scénáře došlo ke snížení provozních zisků zhruba o 40% v porovnání s rokem 2014. Nicméně i přes tento výrazný pokles provozních zisků nedochází k destabilizaci bankovního sektoru. Ukazatel kapitálové přiměřenosti by se pro celý bankovní sektor pohyboval těsně pod hodnotou 12%, což je stále dostatečná rezerva k hranici minimálních 8%. Centrální banka předpokládá, že 9 bankám by se nepodařilo dosáhnout minimálních požadavků na kapitálovou přiměřenost. Tyto banky by musely ke splnění požadavků navýšit svůj kapitál o 10 mld. Kč.

Nicméně jako celek by bankovní sektor i v případě negativního scénáře zůstal stabilní, a to díky dvěma základním faktům – robustní ziskovosti a vysoké hodnotě kapitálové přiměřenosti. (Samostatný odbor finanční stability, 2015)

Graf 7: Vývoj celkového kapitálového poměru českého bankovního sektoru

Zdroj: (Samostatný odbor finanční stability, 2015)

4. 2. 4 Skutečnosti spojené s připojením České republiky k bankovní unii

Výkon dohledu

Pokud by se Česká republika rozhodla připojit k bankovní unii, došlo by v první řadě ke změnám ve výkonu obezřetnostního dohledu nad institucemi. ČNB by musela navázat, jakožto centrální banka země nepoužívající měnu euro, tzv. úzkou spolupráci s ECB. (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

Pokud by Česká republika zažádala o navázání úzké spolupráce, musí se zavázat k tomu, že:

- vnitrostátní příslušný nebo pověřený orgán se bude řídit všemi požadavky a pokyny ECB
- ECB budou poskytnuty veškeré informace o úvěrových institucích působících v na území ČR.

Podle nařízení č. 1024/2013 je možné ukončit režim úzké spolupráce po uplynutí 3 let od doby zveřejnění jejího navázání v Úředním věstníku Evropské unie. (Nařízení č. 1024/2013)

Důležitá je skutečnost, že v případě vstupu do bankovní unie a s tím spojeného navázání úzké spolupráce by se ČNB podílela na výkonu dohledu nad významnými institucemi a skupinami s ECB prostřednictvím společných dohledových skupin. Nad méně významnými institucemi a skupinami by byl výkon dohledu ponechán v rukou ČNB, nicméně ECB může tento dohled převzít kdykoli, uzná-li to za vhodné, nutné nebo pokud bude této méně významné instituci poskytnuta veřejná pomoc. (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

Posouzení, zda se jedná o významnou nebo méně významnou instituci, vychází z následujících kritérií:

- Velikost dané instituce
- Důležitost pro hospodářství jakéhokoli zúčastněného státu EU nebo EU jako celku
- Význam její příhraniční činnosti

Za významnou instituci lze považovat jakoukoli, jež splnění jeden z následujících bodů:

- Celková hodnota aktiv je vyšší než 30 mld. euro
- Poměr celkových aktiv instituce k HDP členského státu, v němž je usazena, převyšuje 20% (celková hodnota aktiv ale nesmí být nižší než 5 mld. euro)
- Příslušný vnitrostátní orgán považuje instituci za významnou v rámci ekonomiky daného státu a ECB tento podstatný význam potvrdí na základě posouzení rozvahy dané instituce (Nařízení č. 1024/2013)

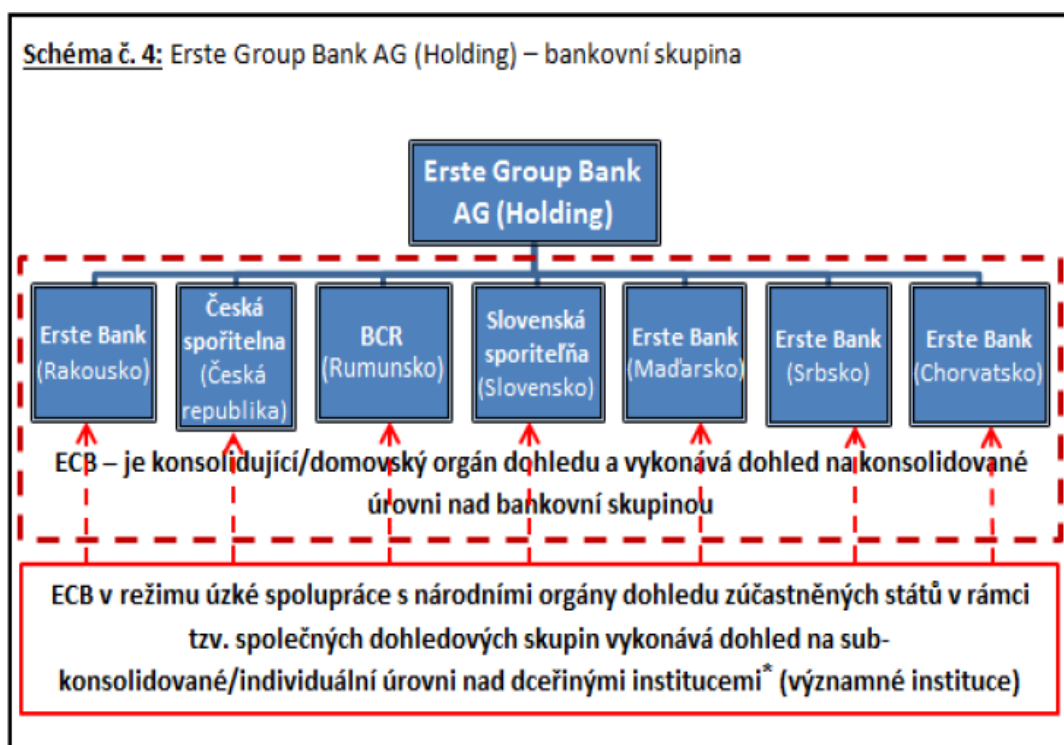
Jak již bylo uvedeno v začátku praktické části, mateřské banky největších bank působících v českém prostředí mají své sídlo mimo území České republiky. Je tedy nutné posoudit, jakým způsobem by byl vykonáván dohled právě nad těmito institucemi poté, co by Česká republika vstoupila do bankovní unie.

V tomto případě by výkon dohledu nad těmito dceřinými institucemi převzala ECB. ČNB by se na dohledu podílela na základě úzké spolupráce prostřednictvím společných dohledových skupin. V rámci dohledu se posuzuje oblast kapitálové přiměřenosti a likvidity, a sice jak na úrovni jednotlivých dceřiných firem, tak i skupiny jako celku. Opatření, týkající se zachování přiměřenosti kapitálu a likvidity, by po vstupu do bankovní unie byla přijímána nejprve na úrovni ECB. Teprve poté by došlo k přijímání

společných rozhodnutí v celém kolegiu orgánu dohledu, kde by ECB prosazovala svá dříve přijatá opatření.

Následující obrázek zobrazuje, jakým způsobem by byl prováděn dohled nad bankovní skupinou Erste Group Bank AG za předpokladu, že všechny z uvedených států by byly součástí bankovní unie. V současné době jsou však členem bankovní unie ze zemí uvedených na obrázku 5 pouze Rakousko a Slovensko, což znamená, že České republiky, Rumunska, Maďarska, Srbska a Chorvatska se tato podoba výkonu dohledu nad bankami skupiny Erste Group Bank AG v tuto chvíli netýká.

Obrázek 5: Výkon dohledu nad skupinou Erste Group Bank AG

Zdroj: (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

Vstup do bankovní unie tedy představuje situaci, kdy ČNB předá ECB své současné pravomoci dohledu nad významnými institucemi, za něž lze nyní považovat:

- Komerční banku, a. s.,
- Českou spořitelnu, a. s.
- Československou obchodní banku, a. s.

Tyto tři banky mají významný podíl na stabilitě bankovního sektoru ČR a vstup do bankovní unie by bránil ČNB v přímém ovlivňování těchto institucí. Dohled by ČNB

nadále vykonávala nad méně významnými institucemi, nicméně i v tom případě by musela vycházet z pokynů a instrukcí ECB. (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

UniCredit bank, a. s. je ovládána rakouskou mateřskou společností. Celková hodnota aktiv celého koncernu byla v roce 2014 ve výši 189, 12 miliard euro. (Bank Austria, n.d.). Tato hodnota výrazně převyšuje kritérium významnosti. Pokud vezmeme v úvahu i fakt, že Rakousko je členem bankovní unie, je velmi pravděpodobné, že by i UniCredit bank, a. s. v případě vstupu ČR do bankovní unie podléhala přímému dohledu ECB.

Téměř totožnou situaci jako v případě UniCredit bank, a. s. lze pozorovat i v případě Raiffeisen Bank, a. s. Také tato banka je součástí koncernu se sídlem v Rakousku. Hodnota aktiv tohoto koncernu dosáhla v roce 2015 114,4 miliard euro, čímž bylo opět přesaženo kritérium významnosti. (Raiffeisen Bank International, n.d.)

Další z 10 největších bank působících v ČR – GE Money Bank, a.s. je 100% ovládána GE Capital International Holdings Corporation. Sídlo společnosti je ve Spojených státech amerických, přičemž společnost je vedena jako dceřiná firma General Electric Capital Corporation. Podle konsolidované výroční zprávy z roku 2014 dosáhla aktiva hodnoty 144,12 miliard Kč, což odpovídá při využití průměrného kurzu ČNB k poslednímu čtvrtletí² roku 2014 přibližně částce 5,22 mld. euro. (GE Money Bank, n. d.) Z tohoto zjištění vyplývá, že již není splněno kritérium významnosti z hlediska objemu aktiv. Nicméně nelze vyloučit, že by ČNB posoudila GE Money Bank a. s. jako významnou instituci a ECB by tuto skutečnost potvrdila.

Tabulka 6: Určení výše aktiv GE Capital International Holdings Corporation v eurech

Výše aktiv k 31. 12. 2014 (v CZK)	144,12 mld.
Devizový kurz měny euro - průměr za 4. čtvrtletí 2014	27,62
Výše aktiv k 31. 12. 2014 (v EUR)	5,22 mld.

Zdroj: Vlastní zpracování

Sberbank CZ, a. s. je součástí skupiny Sberbank Europe, jež je z 100% vlastněna společností Sberbank of Russia. Skupina Sberbank Europe má svou síť bank v 11

² (Česká národní banka, n.d.)

zemích Evropy. (Sberbank Europe AG, n.d.) Vzhledem k velikosti celé skupiny a faktu, že Sberbank Slovensko a. s. podléhá dohledu ECB, je pravděpodobné, že by dohledu ECB podléhala i Sberbank CZ, a. s.

V případě Air Bank a. s. dosáhla bilanční suma podle výroční zprávy za rok 2014 hodnoty 63 miliard Kč k 31. 12. 2014. (AirBank, n. d.). Z hlediska celkové hodnoty aktiv nelze tedy Air Bank a. s. považovat za významnou instituci, nicméně faktem zůstává, že tato banka patří mezi 10 největších bank ČR podle objemu vkladů. V tomto případě by tedy opět bylo rozhodující posouzení ČNB, zda má být Air Bank a. s. považována za významnou instituci vzhledem k ekonomice ČR. Obdobným způsobem by ČNB musela rozhodnout i v případě Fio banky, a. s., jejíž celková aktiva k 31. 12. 2014 činila 40,9 miliard Kč (Fio banka, n. d.).

Poslední z desítky největších bank ČR je Equa banka a. s., jež tvoří konsolidační celek se svou dceřinou společností Equa Financial Services s. r. o. Podle údajů z výroční zprávy za rok 2014 dosáhla celková hodnota aktiv tohoto konsolidačního celku 27,37 miliard Kč. (Equa bank, n. d.)

Tabulka 7: Posouzení splnění kritéria významnosti u 10 největších bank ČR k 31. 12. 2014

Banka	Splnění kritéria významnosti z hlediska velikosti
Československá obchodní banka, a. s.	ano
Česká spořitelna, a. s.	ano
Komerční banka, a. s.	ano
UniCredit bank, a. s.	ano
Raiffeisenbank, a. s.	ano
GE Money Bank, a. s.	ne
Sberbank CZ, a. s.	ne
Air Bank a. s.	ne
Fio banka, a. s.	ne
Equa bank a. s.	ne

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky 7 je tedy patrné, že v případě vstupu do bankovní unie by ECB převzala dohled minimálně nad 5 největšími bankami ČR. Jako pravděpodobné se jeví i převzetí výkonu dohledu v případě GE Money Bank, a. s. a Sberbank CZ, a. s., jakožto členů velkých zahraničních skupin.

Podle studie Asociace pro mezinárodní otázky je nutné si rovněž uvědomit, že i když v současné době není Česká republika součástí bankovní unie, přímému dohledu ECB podléhají pobočky významných zahraničních bank působící na našem území. Konkrétně studie uvádí pobočky nizozemské ING Bank a německé Commerzbank. (Dostál & Eberle, 2015). Dohledu ECB podléhá také česká pobočka Deutsche bank.

Dle výše uvedených informací lze odhadnout, že v případě vstupu ČR do bankovní unie by ECB vykonávala dohled zcela jistě nad 5 bankami a minimálně 3 pobočkami významných zahraničních bank. Jako pravděpodobné se jeví i předání výkonu dohledu dalších dvou bank, jež sice nesplňují kritérium významnosti z hlediska objemu svých aktiv, nicméně jsou součástí velkých zahraničních skupin.

Se vstupem do bankovní unie by dále ECB převzala zodpovědnost v oblasti dodržování obezřetnostních požadavků (např. kapitálová přiměřenost, likvidita,...). S touto oblastí je spojené určité riziko toho, že se ECB zaměří v rámci zajištění stability celého finančního sektoru EU na významné instituce a skupiny. Pokud by tato situace skutečně nastala, usnadnil by se převod prostředků mezi mateřskými a dceřinými společnostmi. Není možné tedy vyloučit odliv volných zdrojů dceřiných společností skupin působících v ČR. Pro český bankovní sektor jako sektor, v němž nejvýznamnější roli hrají právě dceřiné společnosti velkých bankovních skupin, může případný odliv volných zdrojů představovat oslabení jeho stability. Nicméně nelze ani vyloučit tok zdrojů z mateřské instituce či celé skupiny do dceřiné společnosti v ČR. (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

Odpovědnost za výkon dohledu

V současné době nese odpovědnost za výkon dohledu ČNB na základě zákona č. 82/1998 Sb. Tento zákon vymezuje odpovědnost ČNB za škodu, jež byla způsobena jejím rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. ČNB vystupuje a jedná za stát

(např. i před soudem) ve věcech náhrady škody. Pokud dojde k uhrazení škody státem, ten může dále požadovat po ČNB tzv. regresní úhradu. (Zákon č. 82/1998)

Po vstupu do bankovní unie by odpovědnost za výkon dohledu společně s ČNB nesla i ECB. ČR tedy může považovat náhradu škody od ECB při jejím selhání v oblasti dohledu. Spory o náhradu škody by rozhodoval Soudní dvůr EU na základě článku 340 Smlouvy o fungování EU.

Tento článek hovoří o povinnosti ECB nahradit škody jí nebo jejími zaměstnanci způsobené při výkonu své funkce. Nicméně aby ČR v případě selhání ECB získala náhradu škody, musí dojít k prokázání vzniku škody protiprávním jednáním ECB, ať už se jedná o konání nebo opomenutí. (Smlouva o fungování EU)

Problém ovšem představuje dokázání souvislosti mezi zanedbáním povinnosti ECB, selháním instituce a vznikem škody. Jelikož dohled bude společně s ECB vykonáván i ČNB, mohou vnikat pře o tom, který orgán je za vznik škody zodpovědný a v jaké míře. (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

Finanční náklady spojené se vstupem do bankovní unie

Případný vstup do bankovní unie by byl dále spojen s určitými finančními náklady. Jednalo by se v první řadě o náklady spojené se zavedením nového systému výkonu dohledu, dále příspěvky na činnost ECB. Tyto příspěvky na činnost jsou účtovány institucím za jednotný výkon dohledu od roku 2015 na základě nařízení.

Pokud se Česká republika rozhodne k projektu bankovní unie nepřipojit, nebudou muset instituce působící v ČR tento poplatek hradit. V případě vstupu jim naopak tato povinnost vznikne.

Oblast hrazení těchto poplatků upravuje nařízení ECB č. 1163/2014 ze dne 22. 10. 2014. Roční výše poplatku má 2 složky – minimální složky a proměnné složky. Minimální složku poplatku ovlivňuje kategorie, do které byla daná instituce zařazena. Proměnná složka poplatku se odvíjí od hodnot faktorů, které dané instituce musí poskytnout ECB – např. hodnoty aktiv. (Nařízení č. 1163/2014)

Podle odhadu by každá z 3 tří nejvýznamnějších bank působících na území ČR (Česká spořitelna a.s., Československá obchodní banka a.s. a Komerční banka a.s.) zaplatila

v rámci minimální složky poplatku 8 500 euro v roce 2015. (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

Finančním dopadem, který se nicméně skutečně dotkne i bank působících na území ČR, je příspěvek do rezolučního fondu. České banky měly původně povinnost uhradit první poplatek do konce roku 2015. Česká spořitelna za tímto účelem vytvořila rezervu ve výši 444 mil. Kč. Podobnou výši odvodu předpokládala i ČSOB. Výše rezervy Komerční banky činí 409 mil. Kč. Banky tedy musí nově odvádět poplatky do tohoto rezolučního fondu, přičemž souběžně hradí i již dříve zavedené příspěvky do Fondu pojištění vkladů. Celkově by české banky měly odvést do rezolučního fondu zhruba 25 mld. Kč, z toho 1,5 mld. Kč v prvním roce jeho existence. (E15 Finance a bankovníctví: České banky zaplatí 1,5 miliardy „krizového“, připraví je o desetinu zisku , 2015)

Česká národní banka se však nakonec rozhodla odložit vznik Národního rezolučního fondu až na rok 2016. Jako argument vysvětlující tento krok uvedla ČNB právě robustnost a sílu českého finančního sektoru. (ČNB: Autorské články a rozhovory, 2014)

Zapojení ČR do ESM

Česká republika jako země mimo eurozónu není zapojená do ESM a nemá tudíž povinnost odvést do něj příspěvek. Zapojení do ESM by muselo předcházet přijetí společné evropské měny.

Výše příspěvku do ESM je stanovována na základě podílu dané země na základním kapitálu ECB. Podíl České republiky na příspěvku ECB činí 1,6075%. (Evropská centrální banka: Upisování kapitálu, n.d.)

Příspěvek lze dále upravovat, a to v případě, kdy HDP dané země na obyvatele nedosahuje 75% průměru EU. (ESM Publications: Frequently Asked Questions on the European Stability Mechanism (ESM), 2015)

Podle údajů z databáze Eurostat je poslední dostupný poměr HDP ČR na jednoho obyvatele 85% k průměru HDP všech zemí EU připadajícího na jednoho obyvatele. (Databáze Eurostatu, 2015)

Následující tabulka odhaduje, jaká by byla výše příspěvku ČR v případě zapojení do ESM.

Tabulka 8: Odhad výše příspěvku ČR při zapojení do ESM podle údajů z roku 2014

Podíl ČR na základním kapitálu ECB	1,61%
Poměr HDP ČR/obyvatel k HDP EU/ obyvatel	85,00%
Nárok na úpravu příspěvku	ne
Příspěvek ČR na základním kapitálu ESM	1,61%
Upsaný kapitál ČR do ESM (mld. EUR)	11,27

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky lze odvodit, že by při vstupu do ESM nemohla ČR využít možnosti úpravy příspěvku. Naopak je pravděpodobné, že by byl procentuální příspěvek ještě ČR navýšen, a sice z důvodu snižování příspěvku zemím, jejichž HDP na obyvatele nedosahuje 75% průměru EU.

Podle databáze Eurostat tohoto poměru nedosáhly při svém zapojení do ESM tři země – Litva, Lotyšsko a Estonsko, jak dokládá tabulka 9. Z důvodu snížení příspěvku těchto zemí by byl výsledný procentuální příspěvek ČR při zapojení do ESM o několik setin procent ještě navýšen. (Databáze Eurostatu, 2015)

Tabulka 9: Snížení podílu na upsaném kapitálu ESM

Země	Připojení do ESM	Poměr HDP na obyvatele k průměru EU (v %) v roce předcházejícím připojení do ESM	Podíl na základním kapitálu ECB (v %)	Podíl na upsaném kapitálu ESM (v %)
Estonsko	2012	74	0,1928	0,1847
Lotyšsko	2014	62	0,2821	0,2746
Litva	2015	73	0,4132	0,4063

Zdroj: Vlastní zpracování

Právní dopady bankovní unie

Ačkoli ČR není členem bankovní unie, už nyní vychází v rámci dohledu nad finančním sektorem z nařízení a směrnic EU. Zároveň má ČR jakožto člen EU povinnost provádět transpozice legislativy EU do českého právního řádu ve stanovených lhůtách. Je tedy zřejmé, že ať už Česká republika bude nebo nebude členem bankovní unie, vždy bude muset brát ohled na nařízení a směrnice EU, do kterých patří bezesporu i ty, jež budou upravovat oblast finančního sektoru.

V říjnu 2015 se objevila zpráva, kdy Evropská komise zažalovala 6 států EU, včetně České republiky, za neprovedení pravidel týkajících se ozdravných postupů a řešení krizí bank (směrnice BRRD). S Českou republikou byly dále zažalovány následující státy – Lucembursko, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko a Švédsko. Lhůta k provedení těchto pravidel do národní legislativy uplynula na konci roku 2014.

Důsledkem této žaloby mohla být pro jednotlivé státy minimálně úhrada penále, a sice do doby, než by došlo k transpozici. (EC: Press Release Database, 2015)

Ministerstvo financí zareagovalo na žalobu oznámením, ve kterém uvedlo, že by transpozici chtělo dokončit na konci roku 2015. Zákony podle tohoto prohlášení měly nabýt účinnosti již od 1. 1. 2016, čímž by pominul důvod pro trvání žaloby. Transkripci zákona se nakonec skutečně podařilo dokončit do konce minulého roku a od 1. 1. 2016 vstoupil v platnost zákon č. 374/2015 o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu. (Ministerstvo financí ČR - Vnější vztahy a komunikace, 2015)

4. 2. 5 Posouzení dopadů vstupu ČR do bankovní unie

Projekt bankovní unie byl vytvořen za účelem zajištění stability bankovníctví v rámci celé EU a snaze předcházet vzniku rozsáhlé dluhové krize, která v minulých letech zasáhla mnohé z evropských států.

Ministerstvo financí ve spolupráci s dalšími institucemi vycházelo při hodnocení dopadů bankovní unie z východiska, že bankovní unie má vést na základě jednotného dohledu k efektivnějšímu řešení problémů bank a pomoci zejména v zemích, ve kterých bankovní systém není natolik stabilní. (Ministerstvo financí ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou, 2015)

Po zjištěních dat, týkajících se stability bankovního sektoru bylo zřejmé, že Česká republika nepatří k zemím EU, jejichž bankovní sektor by byl nestabilní, a proto pro ni není prioritní vstoupit do bankovní unie za účelem posílení jeho stability.

Významným aspektem, jenž je nutné brát v úvahu, jsou skutečnosti spojené s výkonem dohledu. Dosud vykonává dohled nad finančním trhem pouze ČNB, z pozice centrální banky mající široké povědomí o specifikách českého bankovníctví, jakým je například významný podíl dceřiných bank zahraničních mateřských společností. V okamžiku připojení k bankovní unii ztratí ČNB toto své výlučné postavení dohledu, část jejích pravomocí bude převedena na ECB, část bude vykonávat i nadále ve spolupráci s ECB.

Jako nejisté se dosud jeví, jakým způsobem by byly řešeny problémy určité bankovní skupiny. Předpokládá se, že ECB se bude snažit udržet stabilitu finančního sektoru tak, že se zaměří na významné instituce. Z tohoto předpokladu pramení obavy možného odčerpání volných zdrojů v Česku působících dceřiných společností, v případě problémů v mateřské společnosti či jiných dceřiných společnostech této skupiny. Tato skutečnost by mohla výrazným způsobem ovlivnit stabilitu bankovního sektoru ČR.

Další dopad pro Českou republiku představuje případné vymáhání náhrady škod, způsobené nesprávným postupem nebo rozhodnutím orgánu vykonávajícím dohled. Při vstupu do bankovní unie by byl tento proces vymáhání náhrady škody komplikovanější.

Samostatná otázka je potom změna vnitrostátní legislativy. Již v současné době musí centrální banka respektovat nařízení a směrnice týkající se bankovního sektoru. Vstup do bankovní unie tuto skutečnost neovlivní.

Na základě těchto zkoumaných faktů se lze domnívat, že Česká republika nyní není v pozici, kdy by bylo nutné rychle vstoupit do bankovní unie. Samotný projekt stále stojí na počátku a není zřejmé, jakým způsobem by jeho jednotlivé mechanismy skutečně zafungovaly, pokud by hrozila dluhová krize či destabilizace evropského bankovníctví.

Tabulka 10: Odhad dopadů připojení ČR k bankovní unii a ESM

Počet významných institucí	10
Hrazení poplatků institucemi za výkon dohledu ECB	ano
Odhad roční výše poplatku pro nejvýznamnější instituce za rok 2015	8 500 EUR
Upsaný kapitál v rámci ESM	11,27 mld. EUR
Možnost získání finanční pomoci z ESM	ano

Zdroj: Vlastní zpracování

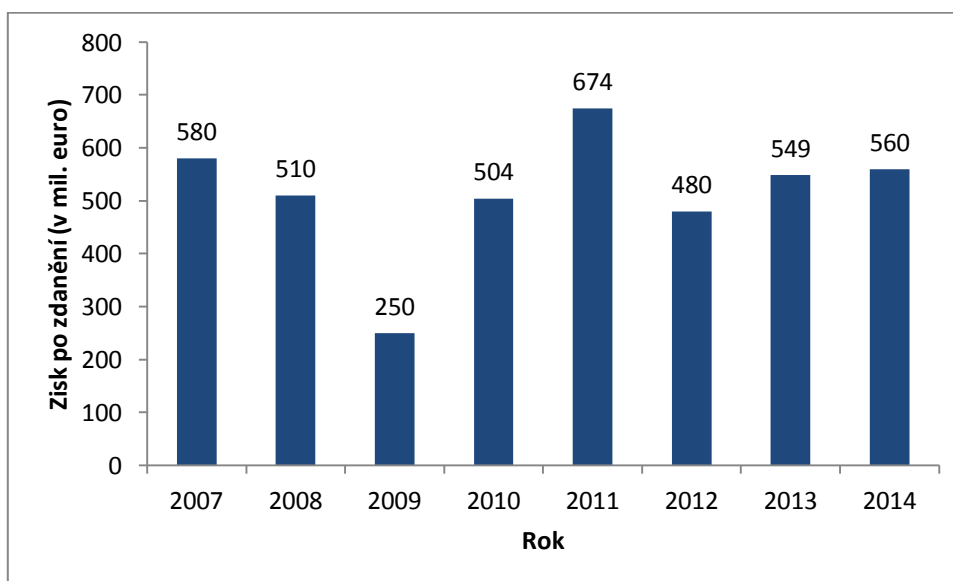
4. 3 Dopady připojení k bankovní unii pro Slovensko

Slovensko, jakožto jedna z 19 zemí používající euro, se povinně muselo zapojit do projektu bankovní unie. V následujících kapitolách bude posouzeno, jaké dopady z této skutečnosti pro Slovensko vyplývají.

4. 3. 1 Charakteristika slovenského bankovního sektoru

V současné době působí na Slovensku celkem 27 bank, ať už přímo nebo jako pobočky zahraničních bank. Ziskovost bankovního sektoru dosáhla v roce 2014 560 mil. eur, tedy přibližně stejné úrovně jako v předcházejícím roce. Vývoj ziskovosti představuje následující graf.

Graf 8: Vývoj ziskovosti slovenského bankovního sektoru v letech 2007 až 2014 (v mil. euro)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (NBS: Analýzy slovenského finančního sektoru, 2016)

V grafu si lze povšimnout výrazného snížení dosaženého zisku bankovního sektoru v roce 2009 v porovnání s rokem předchozím, přičemž toto snížení bylo více než 50%. V tomto roce dosáhlo 5 bank a 7 poboček zahraničních bank záporného hospodářského výsledku. Podle Národní banky Slovenska byl tento propad ziskovosti způsoben dvěma faktory – jednak světovou hospodářskou krizí a dále přijetím společné evropské měny. Hospodářská krize negativně ovlivnila aktivitu klientů bank, což se projevilo v nižších úrokových příjmech a poplatcích bank. Oproti tomu přijetí eura zapříčinilo odliv peněžních prostředků ze zahraničí, v důsledku čehož opět bankám opět klesly úrokové příjmy. (Národní banka Slovenska, 2009)

K poklesu ziskovosti oproti předchozímu roku došlo rovněž v roce 2012. V tomto roce dosáhly ztráty celkově 4 banky a 9 poboček zahraničních bank. Jednou z příčin snížení ziskovosti bylo zavedení osobitého a mimořádného bankovního odvodu. Od 1. ledna 2012 byl zaveden tento odvod ve výši 0,4% z cizích vkladů vyjma vkladů retailových, kde byla výše odvodu stanovena na 0,2%, nicméně dne 1. října téhož roku se i tento odvod zvýšil na 0,4%. Tyto prostředky banky musí odvádět do Fondu na ochranu vkladů. (NBS: Analýzy slovenského finančního sektoru, 2016)

Fond na ochranu vkladů byl zřízen zákonem č. 118/1996 Z., a sice za účelem ochrany vkladů fyzických osob a zákonem stanovených právnických osob. Jako právnická osoba byl Fond na ochranu vkladů zapsán do obchodního rejstříku již 10. 10. 1996. V roce 2014 došlo ke změně podmínek pro systémy ochrany vkladů na základě směrnice 2014/49/EU. Tyto změny byly transponovány do zákona č. 118/1996. Směrnice stanovila jednotnou úroveň krytí vkladů ve výši 100 000 euro.

V souvislosti s druhým pilířem bankovní unie byl na základě směrnice 2014/59/EU zřízen rovněž Národní rezoluční fond. Fond na ochranu vkladů byl pověřen správou tohoto rezolučního fondu. (Fond ochrany vkladov, n. d.)

Z výše uvedeného vyplývá, že existence Fondu na ochranu vkladů není důsledkem vzniku bankovní unie. Fond existoval již mnoho let před samotným vstupem Slovenska do Evropské unie. Nicméně v současné době je fungování Fondu na ochranu vkladů ovlivňováno legislativou EU související s bankovní unií.

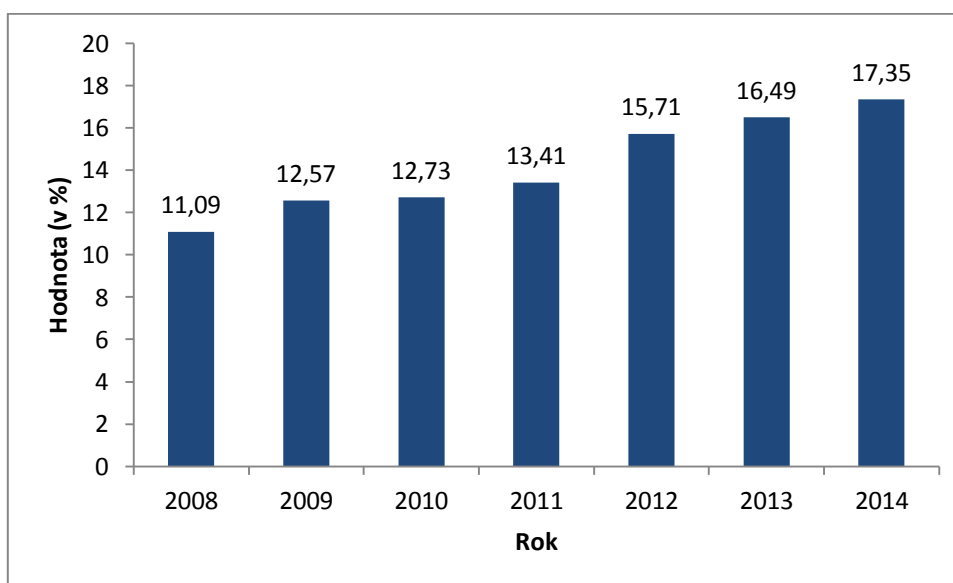
Ukazatele kapitálové přiměřenosti a podílu likvidních aktiv na celkových aktivech

Tak jako pro jiné země EU, i pro Slovensko platí požadavek na dosaženou hodnotu kapitálové přiměřenosti ve výši 8%.

Na následujícím grafu můžeme pozorovat vývoj ukazatele kapitálové přiměřenosti slovenského bankovního sektoru od roku 2008 do 2014. Tabulka dokládá, že ani v době dluhové krize neklesla hodnota tohoto ukazatele pod vyžadovaných 8%. Od roku 2008 dochází každoročně ke zvyšování hodnoty ukazatele a v roce 2014 hodnota přesáhla požadavek ECB více než dvojnásobně.

Data za celý rok 2015 dosud nejsou k dispozici, nicméně k 3. čtvrtletí 2015 dosáhla kapitálová přiměřenost hodnoty 17,37 % (IMF: Financial Soundness Indicator, 2016)

Graf 9: Vývoj kapitálové přiměřenosti slovenského bankovního sektoru v letech 2008 až 2014 (v %)

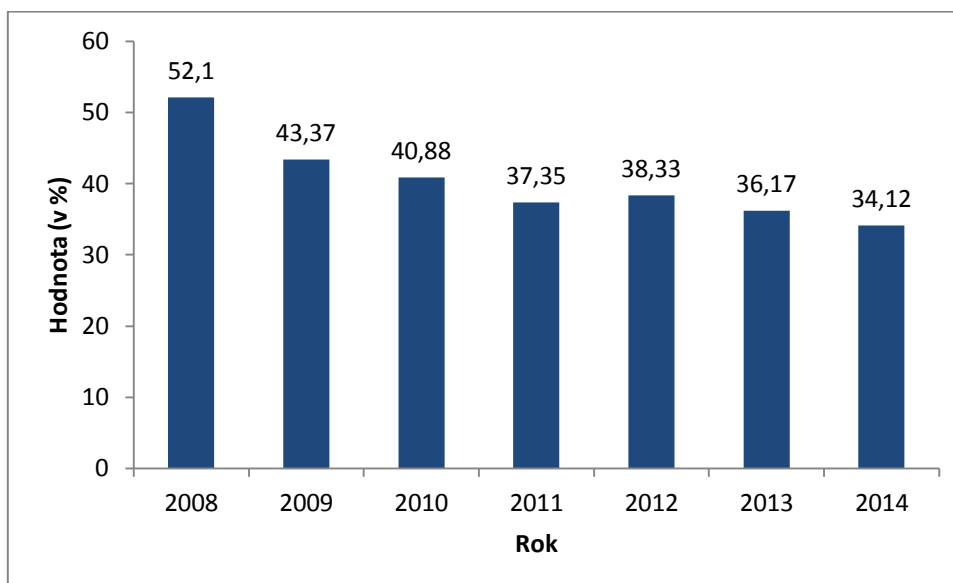

Zdroj: Vlastní zpracování dle (IMF: Financial Soundness Indicator, 2016)

Třetím ukazatelem využitým pro posouzení stability slovenského bankovního sektoru je poměr likvidních aktiv na celkových aktivech. Vývoj hodnoty tohoto ukazatele opět ukazuje následující graf.

Z grafu je patrné, že hodnota tohoto ukazatele byla v roce 2008 velmi vysoká – 52,1%. Postupně docházelo k jejímu snižování, v roce 2014 byl podíl likvidních aktiv na celkových aktivech nižší o téměř 18% v porovnání s rokem 2008.

Graf 10: Vývoj poměru likvidních aktiv k celkovým aktivům bankovního sektoru SR v letech 2008 až 2014 (v %)

Zdroj: Vlastní zpracování dle (IMF: Financial Soundness Indicator, 2016)

Poslední dostupná hodnota k 3. čtvrtletí 2015 činí 34,59%. Slovensko tedy patří k menšině zemí EU, které pravidelně dosahují hodnoty tohoto ukazatele vyšší než 30%. (IMF: Financial Soundness Indicator, 2016)

4. 3. 2 Výsledky zátěžových testů ECB

V roce 2014 provedla ECB rozsáhlé zátěžové testy, které měly prověřit, zda banky působící v eurozóně mají dostatek prostředků k překonání tříleté krize. Ze 130 bank neprošlo zátěžovým testem celkem 24 bank. Vůbec nejvíce problémů se zvládnutím testů měly banky působící v Itálii, jak dokládá následující tabulka.

Testování byly podrobeny i 3 největší banky působící na Slovensku, a sice Slovenská sporiteľňa, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s. a Tatra banka, a. s. Všechny tyto banky dopadly v zátěžových testech dobře. Pozitivním faktem pro slovenský bankovní sektor je i skutečnost, že v zátěžových testech obstály i zahraniční mateřské společnosti dalších slovenských bank. Navíc žádná z neúspěšných bank nepůsobí na území Slovenska. (Toma, 2014)

Tabulka 11: Přehled neúspěšných bank v zátěžových testech ECB v roce 2014

Země	Počet neúspěšných bank	Chybějící kapitál (v mil. EUR)
Belgie	2	410
Kypr	3	180
Francie	1	-
Řecko	3	2 690
Irsko	1	850
Německo	1	-
Portugalsko	1	1 150
Rakousko	1	860
Slovinsko	2	60
Itálie	9	3 310

Zdroj: Vlastní zpracování dle (European Banking Authority, 2014)

4. 3. 3 Dopady vstupu do bankovní unie

Předání pravomocí v oblasti dohledu

V listopadu 2014 se Národní banka Slovenska (NBS) stala součástí jednotného mechanismu dohledu, tedy prvního pilíře bankovní unie. Tato skutečnost znamená, že dohled nad významnými institucemi vykonává ECB ve spolupráci s Národní bankou Slovenska, zatímco dohled nad méně významnými institucemi se sídlem na Slovensku zůstal v pravomoci NBS.

Z praktického hlediska to znamená, že ECB převzala dozor nad následujícími subjekty:

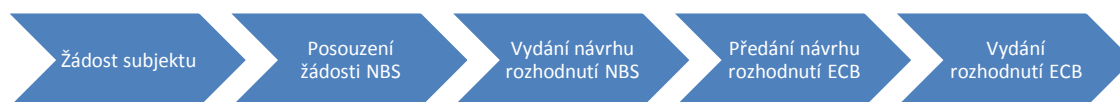
- Tatra banka, a. s.
- Slovenská sporiteľňa, a. s.
- Všeobecná úverová banka, a. s.
- Československá obchodná banka, a. s.
- ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s.
- Sberbank Slovensko, a. s.

I přesto, že dohled nad významnými institucemi převzala ECB, NBS se na dohledu podílí také, a sice prostřednictvím účasti svých zaměstnanců ve společných dohledových týmech, kterých je celkově 9. Úlohou pracovníků NBS v těchto týmech je především koordinace činností na lokální úrovni tak, aby byly v souladu s vykonáváním dohledu na nejvyšší úrovni. Právě tyto týmy představují základní kámen jednotného mechanismu dohledu.

NBS nadále zůstává dohlížecím orgánem nad všemi institucemi bez ohledu na jejich významnost v oblastech, jež nejsou podle legislativy přenesené na ECB. Jedná se například o ochranu před legalizací výnosů z trestné činnosti, ochranu spotřebitele či oblast platebních služeb.

NBS má rovněž oprávnění předávat ECB návrhy na rozhodnutí ve stanovených případech. V situaci, kdy některý subjekt požádá NBS například o udělení povolení, NBS posoudí jeho žádost na základě legislativních požadavků a vydá návrh na rozhodnutí, který následně předloží ECB, aby učinila konečné rozhodnutí.

Obrázek 6: Rozhodovací proces ve stanovených případech

Zdroj: Vlastní zpracování

Ostatní banky působící na Slovensku nesplňují kritéria významnosti a zůstávají tedy pod přímým dohledem NBS. Aby však ECB byla schopná vykonávat dohled nad fungováním systému jako celku, musí od NBS dostávat informace týkající se významných skutečností ve vztahu k méně významným institucím. NBS musí rovněž každoročně přezkoumávat, zda tyto méně významné instituce nesplnily kritéria určená nařízením č. 1024/2013 a nepřechází tedy pod dohled ECB. (Národní banka Slovenska, 2014)

Poplatky za výkon dohledu

Podle rozhodnutí NBS ze dne 3. listopadu 2015 musí banky hradit příspěvky za dohled. Jedná se v první řadě o roční příspěvky, které musí hradit každý subjekt s oprávněním vykonávat činnost v oblasti finančního trhu. Pro první skupiny příspěvateľů, do nichž lze zahrnout banky, pojišťovny či obchodníky s CP jsou roční příspěvky stanoveny v % objemu aktiv, přičemž je určená minimální hranice ve výši 1 000 euro. Výši poplatků pro vybrané subjekty zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 12: Výše poplatků pro vybrané instituce finančního trhu pro rok 2016

Příspěvatel	Výše poplatku (% z objemu aktiv)
Banka	0,0048
Pojišťovna	0,0223
Obchodník s CP (mimo banky)	0,1000
Pobočka zahraniční banky	0,0048
Pobočka zahraniční pojišťovny	0,0223

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Vestník NBS – rozhodnutí NBS č. 22/2015)

Po zapojení Slovenska do projektu bankovní unie musí však banky hradit další poplatky, a sice ECB za její výkon dohledu, neboť ten přináší ECB náklady. Tyto náklady jsou kompenzovány poplatky, které instituce hradí. Poplatky jsou stanovovány na základě rozhodnutí ECB. Výše poplatku za první období dohledu (listopad a prosinec 2014) a rok 2015 byly stanoveny rozhodnutím ECB/2015/17. Celková výše vybraných poplatků v rámci celé bankovní unie od listopadu 2014 do konce roku 2015 činila 325 986 085 euro, přičemž 289 691 753 euro zaplatily významné instituce či skupiny a zbylých 36 294 332 euro instituce klasifikované jako méně významné. (Rozhodnutí ECB/2015/17)

Činnost v rámci druhého pilíře bankovní unie

V roce 2014 proběhla na Slovensku přípravná fáze pro zavedení druhého pilíře bankovní unie – Jednotného mechanismu pro řešení krizových situací. Byla ustanovena Rada pro řešení krizových situací, jež je tvořena z členů NBS, Ministerstva financí Slovenska, Agentury pro řízení dluhu a likvidity a Státní pokladnice. Rada představuje národní rezoluční orgán pro Slovensko, rezolučním orgánem pro celou eurozónu je SRB – Jednotný výbor pro řešení problémů.

Spolu s těmito orgány působícími od 1. 1. 2015 byly dále vytvořeny fondy pro shromažďování peněžních prostředků pro případné řešení krizových situací. Vznikly tedy 2 fondy – jeden na úrovni samotného Slovenska a druhý na úrovni eurozóny. Příspěvky do fondů budou pocházet od úvěrových institucí a vybraných obchodníků s cennými papíry. Předpokládá se, že vybrané příspěvky v rámci jednotlivých států by měly být do 8 let sloučeny. (Národní banka Slovenska, 2014)

Za účelem financování krizových situací byl na úrovni Slovenska zřízen Národní fond, a sice na základě zákona č. 371/2014. Vybrané instituce jsou na základě tohoto zákona povinné hradit do Národního fondu roční a mimořádné příspěvky. Zjednodušeně lze říci, že výše ročního příspěvku vychází z poměru mezi závazky dané instituce k celkovým závazkům vybraných institucí působících na území Slovenska. Tyto závazky jsou však snižovány o některé další položky. Tento poměr se dále upravuje na základě rizikového profilu dané instituce.

Odlišný způsob úhrady ročního poplatku do rezolučního fondu je stanoven pro malé instituce s aktivy do výše 1 mld. eur. Tyto malé instituce jsou rozděleny do 6 skupin podle výše jejich báze. Výpočet báze je následující:

Velikost báze = celková pasiva – vlastní zdroje – kryté vklady – pasiva v rámci skupiny
(NBS - Oddělení řešení krizových situací, 2015)

Výši ročního příspěvku pro jednotlivé malé instituce přibližuje tabulka.

Tabulka 13: Roční příspěvek malých institucí do národního rezolučního fondu

Báze (v mil. EUR)	Roční příspěvek (v EUR)
(0-50)	1 000
(50-100)	2 000
(100-150)	7 000
(150-200)	15 000
(200-250)	26 000
(250-300)	50 000

Zdroj: Vlastní zpracování dle (NBS - Oddělení řešení krizových situací, 2015)

Roční příspěvky jsou vybírány za účelem dosažení cílové úrovně Národního fondu. Cílová úroveň je stanovena na úrovni 1% chráněných vkladů a majetku klientů a měla by být dosažena do konce roku 2024.

Druhým typem příspěvků jsou mimořádné, tedy vybírané za účelem doplnění fondu, pokud jsou prostředky z něj použity na řešení krizové situace. Mimořádný příspěvek je tedy stanoven pouze ve výjimečných případech, zejména v situacích, kdy prostředky fondu nepostačují na náklady spojené s řešením krizové situace. Nicméně podle tohoto zákona může Rada pro řešení krizových situací osvobodit danou instituci od placení mimořádného příspěvku až na dobu 6 měsíců, a to v případech, kdy by byla ohrožena platební schopnost a likvidita této instituce. (Zákon č. 371/2014)

Ke konci roku 2015 měly finanční instituce na Slovensku povinnost uhradit své příspěvky do národního rezolučního fondu. Již v průběhu roku začaly instituce za tímto účelem vyčleňovat finanční prostředky. Například Sberbank Slovensko vyčlenila na zaplacení poplatku 800 000 euro, Slovenská spořitelna 2,4 mil. euro. Banky výši poplatku odhadovaly na základě metodiky, jež poskytuje ECB, neboť výše příspěvku jim byla sdělena až v listopadu 2015. (Teraz Ekonomika: Banky vyčleňují zdroje na zaplacení příspěvků do rezolučního fondu, 2015)

Účast v Evropském stabilizačním mechanismu

Slovensko jakožto země eurozóny je dále zapojeno do Evropského stabilizačního mechanismu. Ten, jak již bylo uvedeno v teoretické části práce, je někdy považován za další pilíř bankovní unie.

Celková výše upsaného kapitálu Evropského stabilizačního mechanismu činí 700 miliard euro. Členské státy jsou povinny dohromady splatit 80 mld. euro v 5 splátkách. Vedle toho bude mít mechanismus k dispozici dalších 620 mld. eur v podobě příslibeného kapitálu a dalších záruk ze strany členských států eurozóny.

Příspěvek Slovenska k vytvoření kapitálu činí 5,77 mld. euro, což představuje 0,82% celkového kapitálu. Následující tabulka ukazuje výši celkově upsaných příspěvků jednotlivých zemí eurozóny a zároveň výši již splacených příspěvků ke konci roku 2014. (ESM Annual Report 2014, 2015)

Tabulka 14: Výše celkových a splacených příspěvků jednotlivých států do ESM

Země	Celková výše příspěvku (v mld. EUR)	Splacená část příspěvku k 31. 12. 2014 (v mld. EUR)
Belgie	24,34	2,78
Estonsko	1,30	0,15
Finsko	12,58	1,44
Francie	142,70	16,31
Irsko	11,14	1,27
Itálie	125,40	14,33
Kypr	1,37	0,16
Litva	2,86	0,07
Lotyšsko	1,93	0,09
Lucembursko	1,75	0,20
Malta	0,51	0,06
Německo	190,02	21,72
Nizozemsko	40,02	4,57
Portugalsko	17,56	2,01
Rakousko	19,48	2,23
Řecko	19,72	2,25
Slovensko	5,77	0,66
Slovinsko	2,99	0,34
Španělsko	83,33	9,52

Zdroj: Vlastní zpracování dle (ESM Annual Report 2014, 2015)

Podle studie zpracované Ministerstvem financí SR představují příspěvky do ESM jednu z příčin nárůstu hrubého dluhu veřejné správy. Vklady Slovenska do tohoto

mechanismu snižují disponibilní prostředky Statní pokladny, jež by bylo možné jinak využít k financování potřeb státu, což vede ke zvyšování dluhu.

Slovensko do konce roku 2014 přispívalo do ESM celkem 3 x, neboť jak v roce 2012, tak i v 2013 došlo ke sloučení 2 splátek do jedné. V roce 2012 tedy celková splátka činila 264 ml. euro, v 2013 se jednalo o stejnou částku a splátka pro rok 2014 činila 132 ml. euro. (MF SR - Rozpočet verejnej správy na roky 2014 až 2016 - schválený NR SR, 2014)

Změna legislativy po vstupu do bankovní unie

Vstup do bankovní unie měl dopad i v oblasti legislativy. Slovensko se samozřejmě musí řídit nařízeními a směrnicemi ze strany evropských orgánů, jakými jsou například nařízení o kapitálových požadavcích.

Nicméně se vstupem do bankovní unie došlo k výrazným změnám legislativy ve finanční oblasti. Příkladem může být zákon 371/2014 o řešení krizových situací na finančním trhu, který byl vytvořen v souvislosti s druhým pilířem bankovní unie a na jehož základě mimo jiné vznikl rezoluční fond. (Zákon 371/2014)

Ke dni 1. 1. 2015 vstoupil v platnost zákon 373/2014, kterým se mění a doplňuje dosavadní zákon 747/2004 o dohledu nad finančním trhem. (Zákon 373/2014)

V oblasti řešení krizových situací se Rada vzniklá za tímto účelem řídí jednak zákony (například 371/2014 či 747/2004) a dále právními předpisy ze strany EU, do nichž lze zahrnout například nařízení 806/2014 či směrnice 2014/59/EU. Mimo to je nutné brát v úvahu i metodické směrnice EBA v oblasti řešení krizových situací. Těchto směrnic bylo k 8. 2. 2016 celkem 13 a týkají se například seznamu kvalitativních a kvantitativních ukazatelů. (Rada pre riešenie krízových situácií: Legislativa, n. d.)

4. 4 Porovnání českého a slovenského bankovního sektoru

Tabulka 15 přináší srovnání českého a slovenského bankovního sektoru. Z tabulky vyplývá, že oba bankovní sektory lze považovat za stabilní.

O tom svědčí několik faktorů:

1) Ani jedna z těchto zemí nemusela pomáhat svým bankám v průběhu dluhové krize v Evropě. Česká i Slovenská republika patří k menšině zemí Evropské unie, ve kterých nedošlo k finanční podpoře bank ze strany státu.

2) Ukazatel kapitálové přiměřenosti dosahuje v bankovním sektoru obou zemí velmi dobrých výsledků. V žádném ze sledovaných let se hodnota tohoto ukazatele nepohybovala pod hodnotou 11%, přičemž minimální vyžadovaná hodnota určená ECB je stanovena na 8%.

3) Bankovní sektory obou zemí dosahují vždy kladných hospodářských výsledků jako celku. Je pravdou, že v rámci tohoto ukazatele lze pozorovat výrazné kolísání dosažených zisků na Slovensku působících bank v letech 2009 – 2012. V roce 2009 i 2012 dosáhlo několik tamních bank záporného výsledku hospodaření. Podstatná je nicméně skutečnost, že tyto banky se s danou situací dokázaly vypořádat bez finanční podpory ze strany státu.

4) Český i slovenský bankovní sektor velmi dobře obstál v zátěžových testech. Testy českého bankovního sektoru provádí ČNB s ohledem na požadavky ECB a předpokladem velmi negativního vývoje ekonomiky. Prověrku 3 nejvýznamnějších slovenských bank provedla v rámci rozsáhlého testování ECB a všechny 3 banky prošly zátěžovými testy s velmi dobrými výsledky.

Tabulka 15: Porovnání českého a slovenského bankovního sektoru

	ČR	SR
Počet bank a poboček zahraničních bank k 1. 3. 2016	46	27
Pomoc ze strany státu (od 2008 - 2015)	ne	ne
Ziskovost bankovního sektoru (2008-2014)		
jednotka	mln. Kč	mil. EUR
nejvyšší	64,31	674,00
nejnižší	45,70	250,00
průměr za dané období	57,54	503,86
Kapitálová přiměřenost v % (2008 - 2014)		
nejvyšší	17,00	17,35
nejnižší	11,6	11,09
průměr za dané období	15,00	14,19
Podíl likvidních aktiv na celkových aktivech v % (2008-2014)		
nejvyšší	33,80	52,10
nejnižší	25,80	34,12
průměr za dané období	29,87	40,33

Zdroj: Vlastní zpracování

4. 5 Celkový vliv bankovní unie na ČR a SR

V následující tabulce jsou shrnuty vlivy vzniku bankovní unie na ČR a SR a rovněž na subjekty finančního sektoru, které v těchto zemích působí.

Tabulka 16: Porovnání vlivu bankovní unie v ČR a SR

Skutečnost	ČR	SR
Člen bankovní unie	ne	ano
Dohled nad významnými institucemi	ČNB	ECB (ve spolupráci s NBS)
Počet významných institucí	-	6
Dohled nad méně významnými institucemi	ČNB	NBS
Poplatky subjektů ECB za výkon dohledu	ne	ano
Příspěvky subjektů do rezolučních fondů	ano	ano
Celkové předpokládané příspěvky do rezolučních fondů	25 mld. Kč	N/A
Účast v ESM	ne	ano
Upsaný kapitál v rámci ESM	-	5,77 mld. euro
Splacený kapitál v rámci ESM	-	0,66 mld. euro
Dopad ESM na veřejný dluh země	ne	ano
Možnost získání finanční pomoci z ESM	ne	ano
Nutnost respektovat nařízení a směrnice evropských orgánů	ano	ano
Změna legislativy způsobená vznikem bankovní unie	ano	ano

Zdroj: Vlastní zpracování

4. 6 Postoj Dánska k připojení k bankovní unii

Dánsko, podobně jako Česká republika a další země mimo eurozónu, nemá povinnost zapojit se do bankovní unie. Dánsko však stanovilo jasný požadavek při případném vstupu do bankovní unie, a sice ponechání hypotečního systému v současné podobě. Hypoteční instituce vykonávají v Dánsku svou činnost na základě odlišných licencí než dánské banky. Jedná se o model, který funguje již více než 200 let a Dánsko požaduje, aby nedošlo k jeho změnám i po zapojení do bankovní unie. (Levring & Schwartzkopff, 2015)

V dubnu minulého roku vyhlásila středně levicová vláda Dánska svůj záměr stát se součástí bankovní unie v zájmu svého bankovního sektoru. Dánští představitelé vlády spatřují v bankovní unii příležitost, jakým způsobem posílit stabilitu finančního sektoru.

Ačkoli má Dánsko 4 výjimky z Maastrichtské smlouvy (tzv. opt-outs), na základě kterých je často pro přijímání legislativních iniciativ z EU potřeba referendum, pokud více než 2/3 dánského parlamentu budou souhlasit se vstupem do bankovní unie, referendum není nutné pořádat.

Důležitá je tedy skutečnost, jaký postoj k bankovní unii budou zaujímat jednotlivé strany parlamentu. Jednoznačně negativně se k bankovní unii staví euroskeptická Dánská lidová strana, jejíž vůdce Kristian Thulesen-Dahl zkritizoval v rámci otázky připojení k bankovní unii dánskou vládu. Podle jeho názoru připojení k bankovní unii vybízí k zavedení eura, přestože dánští občané euro odmítli již ve 2 referendech. (Jacobsen, 2015)

Kromě Dánské lidové strany s připojením k bankovní unii nesouhlasí též další 2 opoziční strany dánského parlamentu, a sice Red Green Alliance a Liberal Alliance. Jak prohlásil člen dánského parlamentu Simon Emil Ammitzboll, tyto tři strany se dohodly na vzájemné spolupráci s cílem zabránit účasti Dánska v bankovní unii. Klíčové pro jejich snahu ztížit vstup do bankovní unie byly výsledky voleb, jež se konaly v červnu 2015. (Matzen, 2015)

4. 6. 1 Výsledky voleb do parlamentu v červnu 2015

18. června 2015 proběhly v Dánsku parlamentní volby, kterých se zúčastnilo 85,9% voličů. Nejvíce hlasů získala Sociálně demokratická strana – 924 940. Druhý největší počet hlasů obdržela euroskeptická Dánská lidová strana – 741 746. Celkové výsledky těchto voleb zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 17: Výsledky dánských parlamentních voleb v červnu 2015

Strana	Počet hlasů		Získaný počet křesel
	Absolutní	Procentní	
Social Democratic Party	924 940	26,3	47
Danish People's Party	741 746	21,1	37
Liberal Party of Denmark	685 188	19,5	34
Unity List - Red Green Alliance	274 463	7,8	14
Liberal Alliance	265 129	7,5	13
The Alternative	168 788	4,8	9
Danish Social-Liberal Party	161 009	4,6	8
Socialist People's Party	147 578	4,2	7
Conservative People's Party	118 003	3,4	6
Christian Democrats	29 077	0,8	0
Nezávislí kandidáti	3 066	0,1	0

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Election Resources on the Internet: Elections to the Danish Folketing - Result Lookup)

Z tabulky vyplývá, že dříve uvedené strany stavící se skepticky k možnosti připojení Dánska k bankovní unii získaly dohromady 64 křesel z celkového počtu 179 křesel v dánském parlamentu. Tento počet křesel představuje více než jednu třetinu a je tedy zřejmé, že se dánskému parlamentu nepodaří prosadit vstup do bankovní unie, aniž by proběhlo referendum.

5 Závěr

Tato diplomová práce se zabývá rozsáhlým projektem Evropské unie – bankovní uníí. Jedná se o projekt, který je reakcí na problémy řady evropských bank v době dluhové krize. Lídři EU si od tohoto projektu slibují stabilizaci bankovních sektorů členských zemí.

Úvodní část této práce měla za cíl komplexně informovat o bankovní unii jako celku. Začátek teoretické části je věnován příčinám jejího vzniku. Dále jsou podrobně popsány jednotlivé pilíře bankovní unie včetně uvedení legislativy, na níž jsou tyto pilíře postaveny. Zmíněny jsou rovněž kritické reakce k projektu a postoje zemí mimo eurozónu, jež nemají povinnost připojit se k bankovní unii.

Cílem praktické části práce je posouzení dopadů bankovní unie na ČR. Dílčím cílem bylo zhodnocení stability bankovního sektoru, neboť primární myšlenkou bankovní unie je posílení stability bankovního sektoru celé EU. Ze zjištěných ukazatelů lze považovat bankovní sektor ČR za velmi stabilní, a to jak v současné době, tak i v době dluhové krize. Jako pozitivní lze hodnotit fakt, že i v případě velmi negativního vývoje evropské ekonomiky by podle výsledků zátěžových testů ČNB nemělo dojít k destabilizaci bankovního sektoru. Z těchto skutečností vyplývá, že Česká republika není na základě stavu svého bankovníctví tlačena ke vstupu do bankovní unie. ČNB k projektu bankovní unie zaujímá spíše negativní postoj a velmi často jako důvod tohoto postoje zmiňuje právě stabilitu bankovního sektoru, což tato práce potvrdila.

Potenciální dopady vstupu do bankovní unie pro Českou republiku byly dále porovnány se skutečnými dopady účasti v bankovní unii pro Slovenskou republiku. Účast v bankovní unii přinesla do tamního bankovního sektoru mnoho změn. Z mého pohledu patří k nejvýznamnějším změnám ztráta pravomocí dohledu NBS nad největšími bankami a povinnost bank odvádět ECB poplatky za vykonávaný dohled.

Z práce vyplývá, že v případě zapojení ČR do bankovní unie, by ČNB ztratila možnost samostatného dohledu zhruba nad desítkou bank. Tyto banky by musely navíc hradit poplatky ECB za výkon dohledu, jež by představovaly další náklady, přičemž už nyní musí banky odvádět ve spojitosti s bankovní uníí prostředky do rezolučních fondů.

Při další analýze dopadů bylo zjištěno, že negativně se v rámci slovenského veřejného dluhu promítlo i zapojení do ESM. Slovensko do tohoto mechanismu odvedlo více než půl miliardy euro. Podle zjištěných údajů v této práci lze i slovenský bankovní sektor považovat za velmi stabilní a v současné době neexistuje tedy žádný náznak toho, že by prostředky z ESM mohly být čerpány bankami působícími na Slovensku.

Závěr praktické části má za cíl porovnat Českou republiku se Slovenskou republikou. Z porovnání stability bankovních sektorů vyplývá, že tento sektor obou zemí lze považovat za stabilní a bezproblémový. Závěrečné tabulka ukazuje poté, jak projekt bankovní unie dopadl na obě země, ačkoli Česká republika prozatím neprojevila zájem o zapojení se.

V samotném závěru celé práce je ještě zmíněno Dánsko. Tato země stojící mimo eurozónu projevila zájem o připojení k bankovní unii. Nicméně volby v minulém roce značně zkomplikovaly možnost připojení, aniž by proběhlo referendum. V tuto chvíli tedy není jisté, kdy a zda vůbec se Dánsko stane dalším členem bankovní unie.

Věřím, že tato práce pomůže jejím čtenářům pochopit projekt bankovní unie. Pro mě samotnou bylo překvapením, jak je tento projekt rozsáhlý a co všechno se pod dvěma slovy – bankovní unie – skrývá. Jelikož první pilíř projektu byl spuštěn zhruba před rokem a půl, je ještě velmi brzy na jakékoli hodnocení jeho účinnosti. Avšak některé jeho dopady jsou již známy a tato práce na ně poukazuje.

Klíčová slova:

Evropská unie

Bankovní unie

Bankovníctví

Jednotný mechanismus dohledu

Jednotný mechanismus pro řešení krizí

Evropský stabilizační mechanismus

I. Summary

The topic of my thesis is a significant project of European Union – the banking union. The aim of the banking union is stability and protection of the European banking industry. A suggestion of the project was formed during the debt crisis, when many European banks were in trouble.

The primary objective of the theoretical part is the description of the whole project of the banking union. There are explained all components of the European banking union. This part of my thesis shows also criticism of the project and attitude of EU members not using the euro.

The practical part analyses an impact of the banking union on the banking industry in the Czech Republic and Slovakia. There were evaluated 3 indicators of the banking industry in these countries. The results of these indicators prove that the banking industry of both countries is very stable. The impacts of banking union were compared after that. This comparison shows that the banking union has influence on both countries, but the impact on the banking industry of Slovakia is stronger.

Keywords:

European Union

Banking union

Banking industry

Single Supervisory Mechanism

Single Regulation Mechanism

European Stability Mechanism

II. Seznam použitých zdrojů

Legislativa

Nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1163/2014. *Dostupné z:* https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/oj_jo1_2014_311_r_0006_cs_txt.pdf

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1092/2010. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010R1092&from=HR>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010. *Dostupné z:* <http://www.eurlex.cz/dokument.aspx?celex=32013R1093>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010R1094&from=CS>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010R1095&from=CS>

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0575&from=CS>

Nařízení Rady (EU) č. 1024/2013. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:287:0063:0089:CS:PDF>

Rozhodnutí Evropské centrální banky ECB/2015/17. *Dostupné z:* https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/cs_ecb_2015_17_f_sign.pdf

Směrnice 2013/36/EU. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0036&from=EN>

Směrnice 2014/49/EU. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0049&from=EN>

Směrnice 2014/59/EU. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=celex%3A32014L0059>

Smlouva o fungování EU. *Dostupné z:* <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

Zákon č. 371/2014 o riešení krizových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. *Dostupné z:* http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_UplneZneniaZakonov/Z371-2014.pdf

Zákon č. 373/2014 Zákon, ktorým se meni a doplňa zákon č. 747/2004 Z., o dohľade nad finančnom trhom a o zmene a doplneni nikterých zákonov. *Dostupné z:* www.zbierka.sk/sk/.../373-2014-z-z.p-35954.pdf

Zákon č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992

Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). Dostupné z:
http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z82_1998o

Ostatní zdroje

AirBank. (n. d.). *Airbank Dokumenty: Povinně uveřejňované informace*. Dostupné z
<https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/dokumenty/povinne-informace/>

Bank Austria. (n.d.). *Bank Austria: Geschäfts- und Zwischenberichte*. Dostupné z
<https://www.bankaustria.at/ueber-uns-das-unternehmen-berichte-geschaefts--und-zwischenberichte.jsp>

Česká národní banka. (n.d.). *Česká národní banka: Kurzy devizového trhu*. Dostupné z
http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/prumerne_mena.jsp?mena=EUR

Česká spořitelna. (2014). *Česká spořitelna: Výroční zpráva 2014*. Dostupné z
http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_2014.pdf

Československá obchodní banka. (n.d.). *ČSOB: Výroční zprávy*. Dostupné z
<https://www.csob.cz/portal/o-csob/vztahy-k-investorum#vyrocni-zpravy>

ČNB: *Autorské články a rozhovory*. (9. Listopad 2014). Dostupné z Česká národní banka:
https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2014/cl_14_141109_singer_otazky_vm.html

ČNB: *Dohled a regulace - EBA*. (n. d.). Dostupné z Česká národní banka:
https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/mezinarodni_aktivit/y/eba.html

ČNB: *Metodické vysvětlivky*. (n.d.). Dostupné z Česká národní banka:
https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_zdravi/fsi_ukazatele_metodika.html

Co je to regulační arbitráž? . (nedatováno). Dostupné z Znalost:
<http://www.rahnsinger.com/co-je-regulacni-arbitrazi/>

Databáze časových řad: ARAD. (2. Únor 2016). Dostupné z Česká národní banka:
http://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=6&p_sort=2&p_des=50&p_sestuid=33090&p_uka=1%2C32&p_strid=BAE&p_od=200801&p_do=201512&p_lang=CS&p_format=0&p_decsep=%2C

Databáze Eurostatu. (2015). Dostupné z Eurostat:
<http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tec00114>

- Dědek, O. (24. Listopad 2014). *Bankovní unie*. Dostupné z Zavedení eura v ČR: http://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurozona/bankovni-unie#BaUn_3
- Dietz, T. M. (24. Listopad 2014). The Single Supervisory Mechanism: Ready to take over banking supervision in the euro area? *Journal of Risk Management in Financial Institutions*, stránky 62-75.
- Dostál, V., & Eberle, J. (2015). *Agenda pro českou zahraniční politiku 2015*. Dostupné z Asociace pro mezinárodní otázky: http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2015/11/amocz_agenda2015_cz.pdf
- Dvořák, P., Pilař, T., & Režná, I. (2011). *Fiskální důsledky finanční krize*. Praha: Bankovní institut vysoká škola, a. s.
- E15 Finance a bankovníctví: České banky zaplatí 1,5 miliardy „krizového“, připraví je o desetinu zisku*. (28. Květen 2015). Dostupné z E15.cz: <http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/ceske-banky-zaplati-1-5-miliardy-krizovneho-pripravi-je-o-desetinu-zisku-1193783>
- EBA - Single Rulebook*. (nedatováno). Dostupné z European Banking Authority: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/single-rulebook/interactive-single-rulebook>
- EBA: Home*. (n. d.). Dostupné z European Banking Authority: https://www.eba.europa.eu/languages/home_cs
- EBA: Internal Organisation*. (n. d.). Dostupné z European Banking Authority: <https://www.eba.europa.eu/about-us/organisation/organisation-chart>
- EBA: Regulation and Policy*. (n. d.). Dostupné z European Banking Authority: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy>
- EC: Press Release Database*. (22. Říjen 2015). Dostupné z European Commission: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5827_cs.htm
- ECB: Informace o Evropské centrální bance*. (nedatováno). Dostupné z Evropská centrální banka: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.cs.html>
- ECB: Jednotný mechanismus dohledu*. (n.d.). Dostupné z Evropská centrální banka Bankovní dohled: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/about/thessm/html/index.cs.html>
- ECB: Odpovědnost*. (n.d.). Dostupné z Evropská centrální banka Bankovní dohled: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/organisation/accountability/html/index.cs.html>
- ECB: Organizační struktura ECB*. (n.d.). Dostupné z Evropská centrální banka Bankovní dohled:

<https://www.bankingsupervision.europa.eu/organisation/structure/html/index.cs.html>

Election Resources on the Internet: Elections to the Danish Folketing - Result Lookup. (nedatováno). Dostupné z Election Resources on the Internet:
<http://www.electionresources.org/dk/folketing.php?election=2015>

Equa bank. (n. d.). *Equa bank: Povinně uveřejňované informace.* Dostupné z
<https://www.equabank.cz/dulezite-dokumenty/povinne-uverejnovane-informace/>

ESM Annual Report 2014. (2015). Dostupné z European Stability Mechanism:
<http://www.esm.europa.eu/publications/reports/index.htm>

ESM Publications: Frequently Asked Questions on the European Stability Mechanism (ESM). (2015). Dostupné z European Stability Mechanism:
<http://www.esm.europa.eu/publications/index.htm>

ESMA in short. (n. d.). Dostupné z ESMA: <http://www.esma.europa.eu/page/esma-short>

European Banking Authority. (26. Říjen 2014). *Results of 2014 EU-wide stress test.* Dostupné z European Banking Authority:
<http://www.eba.europa.eu/documents/10180/669262/2014+EU-wide+ST-aggregate+results.pdf>

European Commission: Press Release Database. (15. Duben 2015). Dostupné z European Commission: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-294_cs.htm

European Stability Mechanism: About us. (nedatováno). Dostupné z European Stability Mechanism: <http://www.esm.europa.eu/about/index.htm>

Eurostat: Öffentlicher Bruttoschuldenstand. (2015). Dostupné z Eurostat:
<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=de&pcode=tsdde410>

Evropská centrální banka: Upisování kapitálu. (n.d.). Dostupné z Evropská centrální banka: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/capital/html/index.cs.html>

Fighiroae, M. (2015). Building a banking union in the European Union - A solution to the financial crisis? *International Conference: CKS - Challenges of the Knowledge Society*, (stránky 411-417).

Fio banka. (n. d.). *Fio banka: Výroční zprávy.* Dostupné z <http://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/vyrocní-zpravy>

Fond ochrany vkladov. (n. d.). *Fond ochrany vkladov: Výročná správa 2014.* Dostupné z <http://www.fovsr.sk/files/File/FOVAnnualReport2014.pdf>

- GE Money Bank. (n. d.). *GE Money Bank: Povinně uveřejňované informace*. Dostupné z <https://www.gemoney.cz/o-nas/informacni-povinnost>
- Goyal, R., Brooks, P. K., Pradhan, M., Tressel, T., Dell' Ariccia, G., Leckow, R., & Pazarbasioglu, C. (Únor 2013). *A Banking Union for the Euro Area*. Dostupné z International Monetary Fund: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/sdn/2013/sdn1301.pdf>
- Hampl, M. (4. Duben 2013). *Bankovní unie a ČR*. Dostupné z Česká národní banka: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/hampl_20130404_lipnice.pdf
- Hampl, M. (4. Listopad 2015). *Bankovní unie a český bankovní sektor*. Dostupné z Česká národní banka: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/hampl_20151104_jcu.pdf
- Hampl, M. (4. Listopad 2015). *Bankovní unie: Perspektiva státu mimo SSM*. Dostupné z Česká národní banka: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/hampl_20151104_jcu.pdf
- IMF Data*. (9. Února 2016). Dostupné z International Monetary Fund: <http://data.imf.org/regular.aspx?key=60981805>
- IMF: Financial Soundness Indicator*. (1. Březen 2016). Dostupné z International Monetary Fund: <http://data.imf.org/?sk=9F855EAE-C765-405E-9C9A-A9DC2C1FEE47&ss=1390030341854>
- Jacobsen, H. (30. Duben 2015). *Denmark announces plan to join EU banking union*. Dostupné z EurActiv: <http://www.euractiv.com/sections/euro-finance/denmark-announces-plan-join-eus-banking-union-314238>
- Jednotný soubor pravidel*. (14. Leden 2015). Dostupné z Evropská rada, Rada Evropské unie: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/single-rulebook/>
- Kisgergely, K., & Szombati, A. (2014). *Banking union through Hungarian eyes - the MNB's assessment of a possible close cooperation*. Dostupné z Magyar Nemzeti Bank: <https://www.mnb.hu/letoltes/banking-union-mnb-op-115.pdf>
- Komerční banka. (n. d.). *KB: Výroční zprávy*. Dostupné z <https://www.kb.cz/cs/obance/vztahy-s-investory/vykazy-a-vysledky/vyrocnizpravy/>
- Krise eurozóny: současný stav a perspektivy*. (22. Listopad 2013). Dostupné z Newton College: http://www.eu-vyzkum.eu/pdf/OPVK_11_2013.pdf

- Levring, P., & Schwartzkopff, F. (3. Červen 2015). *Mortgage Bank Ultimatum From Denmark Set to Win EU Backing*. Dostupné z BloombergBusiness: <http://www.bloomberg.com/news/articles/2015-06-03/europe-to-yield-to-danish-demands-to-gain-bank-union-member-iagvfdnk>
- Magnus, M., Backman, J., & Power, C. (Květen 2015). *Fakta a čísla o EU*. Dostupné z Evropský parlament Think Tank: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/040204/04A_FT\(2013\)040204_CS.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/040204/04A_FT(2013)040204_CS.pdf)
- Mapa eurozóny 1999-2015*. (2015). Dostupné z Evropská centrální banka: <https://www.ecb.europa.eu/euro/intro/html/map.cs.html>
- Matzen, E. (29. Květen 2015). *Danish opposition parties seek referendum on EU banking union*. Dostupné z Reuters: <http://www.reuters.com/article/denmark-eu-banking-idUSL5N0YK3HY20150529>
- MF SR - Rozpočet verejnej správy na roky 2014 až 2016 - schválený NR SR*. (28. Leden 2014). Dostupné z Ministerstvo financií Slovenskej republiky: <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=9521>
- Ministerstvo financií ČR - Vnější vztahy a komunikace. (22. Říjen 2015). *Aktuality 2015*. Dostupné z Ministerstvo financií ČR: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2015/stanovisko-mf-k-infringementu-ke-smernic-22830>
- Ministerstvo financií ČR ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, Úřadem vlády ČR a Českou národní bankou. (Únor 2015). *Studie dopadu účasti či neúčasti ČR v bankovní unii*. Dostupné z Ministerstvo financií ČR: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/bankovnictvi-a-platebni-sluzby/bankovnictvi/zakladni-informace/2015/studie-dopadu-ucasti-ci-neucasti-cr-v-ba-20801>
- Mráček, K. (22. Listopad 2013). *Podpora šíření poznatků výzkumu evropské integrace*. Dostupné z Newton College: http://www.eu-vyzkum.eu/pdf/seminar_9/Mracek_OPVK_9.pdf
- Národná banka Slovenska. (2009). *Analýza slovenského finančného sektora za rok 2009*. Dostupné z Národná banka Slovenska: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/ORM/Analyzy/2009-2.pdf
- Národná banka Slovenska. (2014). *Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom*. Dostupné z Národná banka Slovenska: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/Makropolitika/SC-UDF_2014_web_2.pdf

- NBS - Oddělení řešení krizových situací. (13. Únor 2015). *MREL a příspěvky do rezolučního fondu*. Dostupné z Národní banka Slovenska.
- NBS: *Analýzy slovenského finančního sektoru*. (2016). Dostupné z Národní banka Slovenska: <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/analyzy-slovenskeho-financneho-sektora>
- Pololánik, L. (14. Říjen 2008). *Finanční krize - jak to začalo*. Dostupné z Finance.cz: http://www.eu-vyzkum.eu/pdf/OPVK_11_2013.pdf
- Rada pre riešenie krízových situácií: Legislatíva*. (nedatováno). Dostupné z Rada pre riešenie krízových situácií: <http://www.rezolucnarada.sk/sk/rada-pre-riesenie-krizovych-situacii/legislativa/zakony>
- Raiffeisen Bank International. (n.d.). *Raiffeisen Bank International: Geschäftsbericht 2015*. Dostupné z http://investor.rbinternational.com/fileadmin/ir/2015_FY/2016-03-16_2015_Geschaeftsbericht_RBI.pdf
- Raiffeisen Bank. (n. d.). *Raiffeisen Bank: Výroční zpráva*. Dostupné z <https://www.rb.cz/o-nas/o-spolecnosti/vysledky-hospodareni/vyrocni-zpravy>
- Samostatný odbor finanční stability. (18. Prosinec 2015). *ČNB Finanční stabilita*. Dostupné z Česká národní banka: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zatezove_testy/2015/zatezove_testy_vysledky_2015_3q.pdf
- Sberbank Europe AG. (n.d.). *Sberbank Europe AG: About us*. Dostupné z <https://www.sberbank.at/sberbank-europe-ag/about-us>
- Sberbank. (n. d.). *Sberbank: Povinně uveřejňované informace*. Dostupné z <https://www.sberbankcz.cz/povinne-uverejnovane-informace>
- Shareholders*. (nedatováno). Dostupné z European Stability Mechanism: <http://www.esm.europa.eu/about/governance/shareholders/index.htm>
- Šimíková, I. (n.d.). 3. *Přednáška - Bankovní bilance, základní zásady řízení banky, vybrané ukazatele činnosti banky*. Dostupné z http://simikova.wz.cz/vyuka/prednasky/3_Prednaska_Bankovni_bilance_zakladni.pdf
- Singer, M. (12. Březen 2012). Dostupné z Česká národní banka: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20120312_zofinske_forum.pdf

- Skřivánek, T. (23. Leden 2001). *Investice*. Dostupné z Peníze.cz:
<http://www.penize.cz/investice/14054-stale-regulujeme-malo-rika-frantisek-jakub>
- Speyer, B. (4. Zář 2013). *EU Banking Union*. Dostupné z Deutsche Bank Research:
https://www.dbresearch.com/PROD/DBR_INTERNET_EN-PROD/PROD000000000319670/EU+Banking+Union%3A+Right+idea,+poor+execution.PDF
- Systémy pojištění vkladů*. (18. Listopad 2014). Dostupné z Evropská rada, Rada Evropské unie: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/banking-union/single-rulebook/deposit-guarantee-schemes/>
- Teraz Ekonomika: Banky vyčleňujú zdroje na zaplavenie príspevkov do rezolučného fondu*. (2. Listopad 2015). Dostupné z Teraz.sk:
<http://www.teraz.sk/ekonomika/banky-prispevky-rezolucny-fond/164159-clanok.html>
- Toma, B. (24. Říjen 2014). *Slovenské banky obstáli v záťažových testoch*. Dostupné z Správy.Pravda.Sk: <http://spravy.pravda.sk/ekonomika/clanok/334295-najvacsie-slovenske-banky-zvladli-zatazove-testy-ecb/>
- UniCredit Bank. (n. d.). *UniCredit Bank: Výroční zpráva*. Dostupné z <https://www.unicreditbank.cz/web/o-bance/vyrocnizpravy>
- Vejvodová, A. (20. Únor 2015). *Stát posílá bankovní unii k ledu, prozatím*. Dostupné z Česká televize: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1502772-stat-posila-bankovni-unii-k-ledu-prozatim>
- Vienna 2 Initiative*. (30. Duben 2013). Dostupné z International Monetary Fund:
<https://www.imf.org/external/np/sec/pr/2013/pdf/pr13149b.pdf>

III. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Bludný kruh mezi bankami a vnitrostátními financemi	6
Obrázek 2: Rozdělení členských zemí EU podle používané měny.....	23
Obrázek 3: Postoj členských zemí EU k bankovní unii	25
Obrázek 4: Poskytnutí pomoci bankovnímu sektoru v letech 2008 až 2015.....	33
Obrázek 5: Výkon dohledu nad skupinou Erste Group Bank AG	41
Obrázek 6: Rozhodovací proces ve stanovených případech.....	55

Seznam tabulek

Tabulka 1: Souhrn legislativních aktů spojených s pilíři bankovní unie.....	19
Tabulka 2: Souhrn legislativních aktů spojených s dohledovými orgány bankovní unie	20
Tabulka 3: Rozdělení zemí střední, východní a jihovýchodní Evropy	31
Tabulka 4: Přehled největších bank působících v ČR podle objemu vkladů v roce 2014	32
Tabulka 5: Hodnoty kapitálové přiměřenosti u 10 největších bank ČR v letech 2012 až 2014.....	34
Tabulka 6: Určení výše aktiv GE Capital International Holdings Corporation v eurech	42
Tabulka 7: Posouzení splnění kritéria významnosti u 10 největších bank ČR k 31. 12. 2014	43
Tabulka 8: Odhad výše příspěvku ČR při zapojení do ESM podle údajů z roku 2014 ..	47
Tabulka 9: Snížení podílu na upsaném kapitálu ESM	47
Tabulka 10: Odhad dopadů připojení ČR k bankovní unii a ESM	50
Tabulka 11: Přehled neúspěšných bank v zátěžových testech ECB v roce 2014	54
Tabulka 12: Výše poplatků pro vybrané instituce finančního trhu pro rok 2016	56
Tabulka 13: Roční příspěvek malých institucí do národního rezolučního fondu	58
Tabulka 14: Výše celkových a splacených příspěvků jednotlivých států do ESM.....	59
Tabulka 15: Porovnání českého a slovenského bankovního sektoru	62
Tabulka 16: Porovnání vlivu bankovní unie v ČR a SR	63
Tabulka 17: Výsledky dánských parlamentních voleb v červnu 2015.....	65

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj podílu státního dluhu na HDP v letech 2006 až 2014 (v %)	4
Graf 2: Zisk po zdanění celého bankovního sektoru v letech 2008 až 2014 v mld. Kč	33
Graf 3: Vývoj hodnoty kapitálové přiměřenosti bankovního sektoru ČR v letech 2007 až 2014 (v %)	35
Graf 4: Hodnota ukazatele kapitálové přiměřenosti zemí EU k 30. 6. 2015 (v %)	36
Graf 5: Vývoj poměru likvidních aktiv k celkovým aktivům bankovního sektoru ČR k posledním čtvrtletím let 2007 až 2014	37
Graf 6: Poměr likvidních aktiv k celkovým aktivům bankovních sektorů členských zemí EU k 30. 6. 2015	37
Graf 7: Vývoj celkového kapitálového poměru českého bankovního sektoru	39
Graf 8: Vývoj ziskovosti slovenského bankovního sektoru v letech 2007 až 2014 (v ml. euro)	50
Graf 9: Vývoj kapitálové přiměřenosti slovenského bankovního sektoru v letech 2008 až 2014 (v %)	52
Graf 10: Vývoj poměru likvidních aktiv k celkovým aktivům bankovního sektoru SR v letech 2008 až 2014 (v %)	53

IV. Přílohy

Příloha 1 - Seznam zkratk

a. s.	Akciová společnost
BTS	Závazné technické normy
CP	Cenný papír
CRD	Směrnice o kapitálových požadavcích
CRR	Nařízení o kapitálových požadavcích
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
EBA	Evropský orgán pro bankovníctví
ECB	Evropská centrální banka
EFSF	Evropský nástroj finanční stability
EIOPA	Evropský orgán dohledu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
ESFS	Evropský systém finančního dohledu
ESM	Evropský stabilizační mechanismus
ESMA	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy
ESRB	Evropská rada pro systematická rizika
EU	Evropská unie
EUR	Euro
HDP	Hrubý domácí produkt
Kč	Koruna česká
Mil.	Milion
Mld.	Miliarda
MF	Ministerstvo financí
NBS	Národná banka Slovenska
PČR	Parlament České republiky
SR	Slovenská republika
SRB	Jednotný výbor pro řešení problémů
SRF	Jednotný fond pro řešení problémů
SRM	Jednotný mechanismus pro řešení krizí
SSM	Jednotný mechanismus dohledu